

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 150 szokol, 120 lira, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 143-26, JOZS. 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP ESTÉTŐL
REGGELIG: JOZSEF 9-06, JOZSEF 10-16

IV. évfolyam

Budapest, 1925 július 27.

30. szám

Tizenkét jelölt és önjelölt izgalmas küzdelme a hatvani mandátumért

Csak Petrichevich-Horváth Emil báró kapott programbeszédre engedélyt. — Vasárnap reggel 7 órától éjfélig folyt a választási agitáció

Vass miniszter: „Egymás fejét beveritek, egymás istenét káromoljátok, így akartok újabb 1000 évig élni?”

Hatvan, július 26.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Hatvan nagy napja volt vasárnap: az új követválasztás első napja. Siettek kiírni az új választást, a jelöltek is gyorsan föltűntek, olyan nagy számban, hogy csaknem minden 500 választóra csak egy jelölt. Hatvanban 18.000 lakosból alig 4000 választó, a kerülethez tartozó 5 község 12.000 lakosából pedig 3200-nak van szavazati joga. A sok jelölt nagy mohósággal veti magát a kevés választóra. Vasárnap kora reggel Hatvan már talpon van. A pályaudvaron hatalmas tömeg lesi a „pesti urakat”. És a pestiek jönnek szép számmal.

Reggel 6 órától délután 6 óráig egyetlen olyan vonat sem futott be a hatvani pályaudvarra, amelyen ne érkezne jelöltek, képviselők és kortések Budapestre.

A kormánypárti jelölt: Petrichevich-Horváth Emil báró államtitkár Dréhr Imre képviselővel autón fut be Hatvanba már a hajnali órákban. Hét órákor érkeztek a kortesut első állomására, Hevescsányra, ahol Horváth Emil elmondta első programbeszédét. Délfelé Horton és Ecséden beszélt. Itt egy gyászmenet alaposan megzavarta a programbeszédet: éppen a beszéd idején temették a falu egy köztisztelőben álló matronáját és a gyászmenet a választási színtéren haladt keresztül. Délután Hatvanban adott programot Petrichevich-Horváth. A választás első napján

csak a kormánypárti jelölt kapott engedélyt programbeszédének elmondására, a többi jelölt hiába szaladgált engedélyért. Pedig ugyancsak sokan szerettek volna beszélni. Tizenkét jelöltje és önjelöltje van a hatvani választásnak.

A Kossuth-párt az eddigi tervek szerint Látinák Jenőt lépteti föl, egy ellenzéki kisgazdacsoport pedig Benkő Gábor volt tiszalóki képviselőt. Az ébredők, fajvédők és keresztényszocialisták táborában nagy a tolongás: egyszerre öten szeretnék mandátumot szerezni: dr. Somogyi István ügyvéd, volt képviselő, aki keresztény-szocialista programmal lépett föl 1922-ben Mikovinyival szemben, Budaházy Miklós nyugalmazott százados, Prónay Pál, Turcsányi Egon és dr. Krüger Aladár ügyvéd, volt nagyváradi szerkesztő. Kormánypárti programmal, de pártunkívül, lép föl valószínűleg Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszteri osztálytanácsos és Bobory György volt főispán, a kispolgárság és földművesek pártjának programjával Csontos Alajos nyugalmazott iskolai igazgató. Petrichevich-Horváthtal tehát összesen tizenketten indulnak küzdelembe a hatvani mandátumért. Hogy mit szólnak a hatvaniak ehhez a példátlan vásári tülekedéshez? Nem érdekli őket túlságosan az egész választás. A házfalakon csak 1-2 kormánypárti plakát élteti Petrichevichet — összes címeivel, rangjaival és módjaival együtt. Petrichevich azonban korántsem örül ennek, mert jól tudja, hogy a hatvani választók nem szeretik a nagyurakat, nem szeretik a sok titulust. Ügyvédekkel, orvosokkal, kereskedőkkel, iparosokkal beszélgetünk a választás esélyeiről:

— Nagy hiba — mondják —, hogy teljesen szervezetlen a liberális ellenzék, pedig mi szívesen támogatnók az ellenzék embereit. De így? Alkalmos, posszibilis jelöltet kérünk! Hatvan régi függetlenségi volt mindig.

Az ellenzék komoly jelöltjének most is találja lenne.

Reméljük a pártok még jó időben és egységesen gondoskodnak megfelelő jelöltről és mi győzelemre segítjük őket.

Az ébredők, fajvédők legnagyobbbrészt nyugalmazott vasutasok, B-listás és elkeseredett, menekült tisztviselők. Velük is elbeszélgettünk. Bizakodnak, csak

Budaházyval ninesenek megelégedve.

Mindenkit szívesebben látnának, mint Budaházyt. Somogyi ügyvéd és Prónay Pál sokkal népszerűbb köztük. Krüger Aladáról nem is tudnak. Pedig Krüger Rómából sürgönyözött, amelyben jelezte, hogy nemsokára itthon lesz. Budaházyt Bónis páter gardirozza mindenfelé. Fekete selyemingben és lakkecipőben keres hivatást nyugalmazott magyarországi bajtársának.

Az ébredők és fajvédők a nyugdíjasoktól és a földművelőlakosságtól várják a győzelmet. A szabadelvű választópolgárság így ítéli meg a helyzetet: a 7200 választóból néhány száz ébredő vasutas, néhány száz köztisztviselő, a többi kereskedő, orvos, ügyvéd, iparos, földműves. A mi embereink. A kormánypárt a nyílt szavazásban és a köztisztviselőkben bízik.

A helyzet pedig a maga számszerű valóságában ez: Hatvan lakosságának jórésze (2000 választónál több) iparos, kereskedő, akik valószínűleg a szabadelvéket támogatják. Van közel 1000 cukorgyári munkás, aki szintén a liberális jelöltre szavaz, 1500-ra tehető a vasutasok száma, ezek Petrichevich-Horváthéi és nem az ébredők.

Ha a szabadelvű ellenzék megfelelő jelöltet állít, ugyancsak erős és szívós küzdelemre van kilátás az ellenzék és a kormánypárt jelöltje között.

Hatvanban délelőtt bankettel kezdődött a tulajdonképeni választási harc. A banket egyetlen érdekessége Alpár Ignác műépítésznek tűzés ellenzéki beszéde volt. Petrichevich-Horváth Emil báró és Papp Géza államtitkár fölkészöntője után a banket véget ért.

Délután 4 óra volt, amikor a község háza udvarán mintegy 500 ember gyűlt egybe, hogy meghallgassa a kormánypárti jelölt programbeszédét.

— Nem minden megilletődés nélkül — kezdte Horváth — tépek erre az új pályára, deresedő fejjel, éppen én, aki 6 éve igen magas kormányhatósági funkciót végzek, de eddig a törvényhozás munkájában nem vettem részt. Sok kérdést kellett elintézni magamban, amíg ide jutottam önök elé a kormány bizalmából. Az a politikai program, amelyet Bethlen István gróf képvisel, az én programom is, mert

Bethlen István neve ma komoly program ebben az országban.

Az építkezésekről szólva, kijelentette, hogy az 5 előterjesztésére 50 milliárdos állami támogatással 1300 lakást

Butaság ellen az Istenek is hiába küzdenek

A nemes magyar nemzetnek a történelmében már szerepeltek egyszer a gárdisták. Bessenyei és ifju társai. Bécsben. Ott állottak a Mária Terézia ragyogó trónjának a lépcsőin. A legnemzetesebb, legdelibb, legméltóbb magyar ifjak. Ott állottak az autokrata császárné előtt, leventei tarsolyon a magyar haza címerével, acél tekintettel, melyben a magyar nemzet reménye, féltékenysége, makacssága tüzelt. És ott ültek Magyarország gárdistái könnyű selyemujjasban halk szállásaikon, a császár városban, ludtollat fogtak és merengő szemük egy szabad, mívelt, boldog, európai Magyarország felé csillogott. A gárdisták voltak a magyar nemzet ojtott rózsáskertje; a gárdisták voltak a szárnyaik, akikkel előre szállottunk; batárjaink lámpásai voltak ők, akik az utat mutatták a barbár sötétben, a jövő felé, Európa felé, a „nemzet csinosodása”, pallérozása, szellemi nagykorúsága felé. Az ifju gárdisták voltak Magyarország legmíveltebb lelkei. Igen. Most újra vannak a nemzetnek gárdistái. Oh, fájdalom. Vajjon melyik Zrinyiről méltóztattak elnevezni magukat ő kedvességeik a Zrinyi-gárda bájos, szemérmes ifjoncai? Az áldozatos, komor, keresen-tollas kapitányról, aki a könyvtárakat égető, faragott és festett képet féltő, Krisztust tagadó, fejeket nyiszáló, várost fölperzselő vad ozmánység ellen állott Szigetvár bástyáin, háta mögött Nyugattal, míg a mártíromság hidján ki nem adta sebein át drága nemes lelkét? Vagy a szomorú vadász, a Viola keserves szerelmese, s a zordon honvédelem és a selíd költészet hőse, a bölcsesség, lovagiasság fennen érő s munkáló dicsője, ama zerinvári Zrinyi volna az, akinek emlékéhez e serdülők ábrándjaikkal törleszkednek? Mi nem tudhatjuk; egyik Zrinyinktől messzebb esnek az ő fölgerjedt képzeleteik, mint a másiktól. Mindarról, amit nem tudnak, vagy amit rosszul tudnak, nem tehetnek ez elfajzott kornak erkölcsvédő nebulói. A megbánatosított mesterek, sejtjük, éppugy nem haragszunk e vadóc leventékre, akik középkorcskát játszanak a mi kétszázszentes gyötrelmekkel nevelődött Európánkban, mint mi magunk, akik esztendők óta csüggedten, szégyenülten, hit és remény nélkül vesszük minden nap az író tollat a kezünkbe. A Milói Vénusz, akit a parti város gyerekek kök mellékutcai pucér perdiának néznek, a neveletlen szemek előtt, hiányzó karjaival el akarná magasztos keblét fődözni, szegény... és e boldogtalan ország tisztái, jelesei, méltói, akik fölnevelkedtek országnak használni, nemzetet szolgálni, magyar hirt, nevet, erőt átragyogtatni a jövőnkbe, mind már a sóhajt is leunva, fásultan, erőtlenné nézi, hogy tépkedik Magyarország zászlaját az elvadított gyermekek. Ti rut hipnotizőrök, akik a sötét gázt fújtatók a magyar ifjuság keblébe, ti nem hisztek Istenben. Nem, mert ti gyöngé, ártatlan embereket sértettetek és kegyetlenségeket miveltetek. Nektek haza, kereszténység konjunktura, mint hossz a tözsdeügynöknek. Ti csak seftet csináltatok magatoknak. De a ti bűnök ez a lenvelt ifjuság és az a jövőnk, amely a Zrinyi-gárda bal gerjedelmeiből fenyegeti ezt az országot... jaj nektek, ha van örök élet, jaj nektek, soha irgalom és megkönnyebbülés nem fog nektek adatni!

sikerült léteztetni. Ezekből mindenkinek kapott — mondja Petrichevich — aki hozzánk jött és jelentkezett.

Itt hangos közbeküldések zavarták meg a beszédet. A közbeküldésekre így felel Petrichevich-Horváth:

— Tessék jönni, kopogtatni és lakást kérni! Néma gyerekeknek az anyja sem érti a szavát! Újabb közbeküldések: Jöttünk, de nem kapunk. Protekcióval lehet csak kapni!

Vass József beszéde

Temesváry Imre rövid felszólalása után Vass József kezdte meg beszédét:

— Nemcsak önmagunkért kell dolgozunk, de az ország sorsáért is. Elvész, elpusztul, szét hull az az ország, melynek széthúzó polgárai vannak. A kormány politikája abban gyökeredzik, hogy a nemzeti összetartást megerősítse. Az a polgár, aki nem akarja hazája ügyét szolgálani, nem is polgár. Mit gondoltok, barátaim, milyen a hitele ennek a nemzetnek külföldön, ha a külföldiek ráolvassák a magyar kormányfőre, hogy

ittthon egymás fejét beveritek, egymás istent káromoljátok, így akartok újabb 1000 évig élni?

Társadalmi, felekezeti különbség nélkül össze kell fogni, csak így segíthetünk magunkon! A ruhán, a cipőn, az ennivalón kívül más gondja is kell, hogy legyen a magyarnak: gondolni kell a hazára. Mi vigyázunk a kenyérré, megbecsüljük, aki adja, megbecsüljük a földmivest. Jaj volna nekünk, földmivesszországnak, ha a kereskedő, bankár, iparos, ha miniszter, államtitkár nem becsülné meg a földmivest, de

a földmivestnek is meg kell becsülnie a bankárját, kereskedőjét, iparosát, miniszterét.

A különböző társadalmi osztályoknak, mint a láncszemeknek kell egymásba kapcsolódnok. — Ami a választás tisztaságát illeti: a választás a lelkiismeret dolga és a tiszta, igazi választás nem tűri el azt, hogy erőszakot alkalmazzanak rajta. A tiszta választás annyit jelent, hogy mindenki lelkiismerete, becsületes meggyőződése szerint, szabad akaratból áll az

Petrichevich: Könnyű itt az eresz alatt sportsapkában kritizálni!

A közbeküldések azonban nem ülnek el, amire Petrichevich:

— Bocsánatot kérek, ha beszédemmel a tisztelt közbeszóló urakat zavarnám, de ma én tettem le a garast, tehát én beszélek. (Derülés.)

Horváth báró beszéde végén érkezett a gyűlésre Vass József helyettes miniszterelnök.

urna elé. Mi minden egyes választás alkalmával ezt követeljük és ezt hangoztatjuk. De nekünk nincs szükségünk arra, hogy a parlamentben az elnök, mint iskolamester, leckéztesse a képviselőket, ahogy a gyermekeket szokták,

nincs szükségünk olyanokra, akik botrányt provokálnak, a padokat verdesik, kiáltanak össze-vissza.

Nekünk olyan férfiakra van szükségünk, akik komoly, csöndes, judiciummal rendelkező emberek és értékes munkát végeznek. Az önképviseletjelöltjétek nekem van alkalmam ismerni s mondhatom, ő az utóbbi emberek közé tartozik. Nincs oly nehéz feladat, amelyet ő tudással és szorgalommal el ne végezne. De ha önközött, tisztelt barátaim, valakinek más a meggyőződése,

aki másra akar szavazni, szavazzon másra, hallgasson a lelkiismeretére. En azonban azt ajánlom önöknek, hallgassanak rám

és Petrichevich-Horváth Emil bárót küldjék be Hatvan követeként a parlamentbe.

Vass József beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. Végül Almásy László, az egységes párt ügyvezető elnöke beszélt és ajánlotta a választók figyelmébe Petrichevichet. A gyűlés 6 óra tájban ért véget. A hatvani gyűlés befejeztével Vámosgyörk és Atkár községbe kísért el Vass József miniszter Petrichevich-Horváth bárót. Késő este volt már, amikor befejeződött a választási agitáció első, mozgalmas vasárnapja és éjszaka 12 óra felé tértek csak pihenni a korteshadjárat fáradt harcosai.

négy zóna van. Van egy francia terület, egy spanyol, egy internacionális s egy negyedik, a Rif, ahol a berberok szabadon élnek három-ezer év óta. Ha megvertük őket, spanyol területre menekültek, vagy visszavonultak a hegyek közé. Tangerben pedig mindig kaptak fegyvert, ágyut, amennyi csak kellett.

Tele van az a város nemzetközi siberekkel!

A marsall tudta, hogy baj lesz a katonákért. Százezer emberrel régen a tengerparton voltunk! De sohasem volt több, mint nyolcvanezer emberünk egész Marokkóban s annak is háromnegyedrészre benszüllött.

A francia katonák fiatalok, háborus gyerekek, rossz az idegzetük, még a légió sem az, ami régen volt.

Az előtt vikingek szolgálták nálunk, nagyszerű verekedők, elszánt, bátor legények! Ma csupa éhes mesterlegény, ijedt kispolgár, aki csak azért jött ide, hogy kosztja legyen. A spáhik meg a szenegáliak nélkül sohasem álltuk volna ki a berberok rohamát. Abd el Krim terve az volt, hogy erős demonstrációval Fezbe keletre abba a háromszögbe csalja a francia erőket, amelynek az átfogója az Uergha völgye, ahol most állunk. Nagyon ravasz volt a terv, valószínűleg is látszott, mert innen északra van az ő hazája; Beni Uerghí, az Uergha síai, az ő törzsének a neve. A fősapást innen nyugatra akarta rák mérni s egyetlen áttöréssel akart lerohanni Fezig. Nagyon biztos volt a dolgában, mert mindenfelé elterjesztette a hírt, hogy július 2-án Bid el Kebir, a juhok ünnepén Fezben lesz. Ez a babonás nép, amely nagyszerűen bánt a fegyverrel, de úgy gondolkozik még ma is, mint ezer évvel ezelőtt, biztosra vette, hogy Abd el Krim beállta a szavát s mondhatom, nagyon veszedelmes napokat éltünk. Hiszen még Fezben is ezrével akadt marokkói ur, benszüllött hivatalnok, aki vakon bízott a vezér szavában. De július 2-ika elmúlt, Fezben a marsall van és a szultán! Aki dicsekvő szavát nem váltja be, annak muzulmán ember nem hisz többé. Közben, amint látja,

vissza is szorítottuk az Uergha völgyétől északra

és nem igen valószínű, hogy egyhamar kirohadjon a fészkekből...

Hogy a kis francia kapitánynak igaza lesz-e, azt csak a jövő mutatja meg. Bizonyos az, hogy a berberok hosszú verekedésre sohasem rendezkedtek még be, hosszú, kalandos történetük egész folyamán. Fáradtak lehetnek, az bizonyos. Egész nap, amit ezen az előretolt francia védelmi ponton töltöttünk, egyetlen puskalövést sem hallottunk, siri csöndben izzott a levegő a sziklák fölött s a könnyű ködöt, ami a folyó úde, zöldben pompázó völgyét takarta, nem szakította meg egyetlen röpülőgép suhánása sem.

Homonnay István

Az angol bányamunkások inzultáltak egy anglikán püspököt

London, július 26.

Durhamban a bányamunkások gyűlése után, amelyen MacDonald is beszélt,

a tömeg tettelg bántalmazta Weldon anglikán püspököt,

mert egyik korábbi nyilvánosan elhangzott beszédében a sztrájk ellen foglalt állást. A püspököt a tömeg egy folyónak szorította, de egy motorcsónak még idejében segítségére jött és menedéket nyújtott a püspöknek.

3, 10, 15 és 20 kg.-os postacsomagokat vidékre bérmentve küldünk! (Kivéve rizs és cukor után)

Az Uergha völgyében, a marokkói fronton, spáhik, szenegáliak és légionáriusok között

Ain-Aisha, július 14.

(A Reggel tudósítójától.) „Sokat ne várjanak ettől a kirándulástól az urak” — jegyezte meg a kis francia kapitány, amikor kiállította a menetlevelet. — „Látni nem fognak semmit. Azonkívül én is elkísérem önöket.” Ezt az engedélyt is csak hosszú kérés, könyörgés és kapacitálásnak, de legfőként a fezi amerikai főkonzul sürgönyének köszönhetjük, de előbb meg kellett szentül ígérnünk, hogy a fronttól egyenesen Ain-Aishába megyünk, onnan Fezbe s többet soha ki nem kíváncsuzunk. A biztonság kedvéért Marsouin kapitányt adták mellénk, mert megtörtént már,

hogy angol és amerikai újságírók a front üres szakaszain átmentek Abd el Krim táborába.

Kilencek este indultunk; az éjszakai autót gyönyörű volt, de soha életemben még így nem fáztam. A nappali lángoló hőség után az éjszakai hideg dermesztő volt, ezen a tökéletesen néptelen és kihalt vidéken. Minden élő lelket kitelepítettek innen a franciák, mert itt a djeballák laktak, harcias berberok. Raisuli és Abd el Krim szövetségesei s nem volt éjszaka az elmúlt hetekben, hogy egy „harka” fegyveres berbersapat ne lopódzott volna át a völ-

gyeken és ne támadott volna meg egy francia előőrsöt vagy menetelő csapatot. Ma már csönd van e vidéken, a berberok visszavonultak a hegyek közé s csak az Uergha mély és széles völgyén keresztül néznek farkasszemtel az ellenfelek. Éjfélkor értünk a magaslatok tövébe, amelyek hirtelen emelkednek a marokkói lapály fölé s szürkületkor értünk föl a Soukh el Khemis fölötti csucson álló blokházba.

Előttünk az Uergha-folyó mély és széles völgye, gyönyörű smaragd mellszalag gyanánt húzódik végig e kopár csucson között, a völgy mélyén ezüstösen csillogó folyó, sűrű kertek, falvak, szántóföldek. A hegytetőkön, amelyek kulisszák gyanánt sorakoznak egymás mögé keletre és nyugatra, megerősített posztok, blokházak, drótkerítések, beásott, betonozott gépfegyverek, gyorstüzelő ágyúk. A völgy tulsó felén, a szemben fekvő hegyeken vannak a berberok, de nekik se blokházra, se erődítésre nincs szükségük, csak a röpülő földőzi föl néha, hol bujnak meg, különben

láthatatlanok.

Fehér francia katonát alig látni. Végig az egész etappot spáhik őrzik, fehér burnuszos, komorszemű, örökké cigarettázó algiri lovaság. Itt elől meg csupa szenegáli katona van, hatalmas kétméteres alakok, hófehér fogsoruk kívül csak légionáriusok, hallgatag, szikár, fáradt és keserű kalandorok! Szörnyű verekedések folytak itt heteken keresztül. Ma már csönd van,

Abd el Krim nagy terve nem sikerült

s most, úgy látszik, várja az új, kedvező alkalmat, hogy kieroszakolja a Fezbe vezető utat.

*

„Mikor a múlt év tavaszán idáig előrenyomultunk, rögtön tudtuk, hogy verekedés lesz a vége” — kezdte magyarázni a helyzetet a kapitány, aki öreg afrikánus léte, csak itt kint a szabadban olvadt föl kissé. Ha magunk vagyunk Marokkóban, hol van akkor már Abd el Krim! Lent Délen, a Sahara szélén, minden kaid, minden arab hűbéres földesur nagyobb legény és hatalmasabb, mint ez a rablófőnök. Az volt a baj, hogy Marokkóban három, sőt

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért. Ekedő ülőgarnitúra, vitrines komplett, 4-5 millióért külön külön is átadó. Uriszoba klubbarnitúrával együtt 13-5 millió K-ért. Pozsony, Károlyi-utca 14. szám.

Az I—III. kerületi telekkönyvi hatóságnál e hó 29-én, délelőtt 10 órakor dr. Sümegei közjegyző közbenjöttével

elárverezésre kerül:

a II. ker., Filler-utca 23. sz. alatt lévő, háromnegyedrészhen kész villa, 354 négyszögöl területen, az összes építési anyagokkal, két hatszobás lakásnak kontemplálva és

a II. Biai-ut 21. szám alatt lévő 2000 négyszögölen fekvő öt szobából álló villa teljesen modernül berendezve, az összes melléképítményekkel, kocsiszinnel, istállóval; garázzsal és 1000 négyszögöl jól termő szőlővel

Beniczky Ödönt kaució ellenében még e héten szabadrábrahelyezik

(A Reggel tudósítójától.) A demokratikus ellenzék elérkezettnek látja az időt arra, hogy e héten akciójába lépjen Beniczky Ödön szabadrábrahelyezése érdekében.

Vasárnap este több ellenzéki képviselő tanácskozott ebben az ügyben és egyértelműen megállapították, hogy a volt belügyminiszter fogvatartása jogilag abszurdum, mert hiszen az ellene emelt vád mindössze vétség, amely legföljebb 3 esztendő büttönrel büntethető. De ettől függetlenül, indokolatlanná teszi a fogvatartást az is, hogy Beniczky szökésétől egyáltalában nem kell tartani. A demokratikus ellenzék tagjai erre való tekintettel elhatározták, hogy

a hét elején érintkezésbe lépnek Vass József helyettes miniszterrel,

akinek a figyelmét fölhívják a többi között arra is, hogy az ugynevezett királypörben, ahol sokkal súlyosabb büntetési tételek állot-

tak a vádban, kaució ellenében szabadrábra kerültek a vádlottak, nem volna tehát méltányos az, ha a volt belügyminiszternek sokkal enyhébb esetében nem történnék intézkedés a szabadrábrahelyezés érdekében. A jogi helyzet az, hogy a bünvádi pörrendtartás szerint, ha a vád bebizonyulása öt évnél nem hosszabb büntőbüntetést von maga után, megfelelő biztosíték mellett nemcsak lehet, hanem kell is a vádlottat szabadrábra helyezni. A demokratikus ellenzék tagjai ilyen körülmények között bizonyosra veszik, hogy a helyettes-miniszterrel való tanácskozás eredményével fog járni és

Beniczky még ezen a héten szabadrábra kerül.

Erre véleményünk szerint annál is inkább szükség van, mivel a volt belügyminiszter egészségi állapota sok panaszra ad okot és ügye az őszi hónapok előtt már nem kerül fő tárgyalásra.

A legelső newyorki folyóirat szenzációs tanulmánya Molnár Ferencről az íróról és az emberről

„Ő a legnépszerűlenebb ember Budapesten!” — Mestere az alattomos epigrammoknak — Hogyan dolgozik a földkerekség leglustább írója? — „Rossz barát, de nagyszerű ellenség!” — A drámairás Budapesten való-
ságos betegséggé lett...

Newyork, július 12.

(A Reggel rendes tudósítójától.) A legelső newyorki illusztrált folyóirat, a „Vanity Fair” című magazin ma megjelent júliusi száma

érdekes cikket közöl Molnár Ferencről, akít a „Vanity Fair” munkatársa, Donald Freeman fölkeresett budapesti otthonában.

A rendkívül elterjedt folyóirat budapesti cikke nagy föltűnést kelt az amerikai körökben, annál is inkább, mert a „Liliom” szerzőjét névről mindenki ismeri Amerikában. A különös, amerikai beállítású, gyakran elképesztően szabadszájú cikkeiből itt közöljük a leg-
érdekesebb részleteket:

— A drámairás Budapesten valószínű betegséggé lett — írja Donald Freeman —, amióta tulzott hírek kerültek arról forgalomba, hogy milyen összegeket fizetnek darabokért az amerikai managerek. Így azután az a veszély fenyegeti Budapesten az amerikaiakat, hogy egyik drámairójelölt épp akkor esik neki, amikor utban van Gerbeaud-hoz, hogy ott szép hölgyvel találkozzék. Gerbeaud helyett elcipeli a sötét mellékutcába, megkérdezi, mit szól a darabjához, amelynek világrengető témáját aztán végig kell hallgatnia, bármennyire untatja is. És a drámairó, (majdnem minden riporter drámairó Pesten), a dunamenti országokon túl sohasem járt, tüstént azt is beadja az embernek, hogy szerinte az övé a legnagyobb szerűbb alapötlet, amelyet az utóbbi 25 esztendőben amerikai színpadra földolgoztak. És miközben száz meg száz ambiciózus fiatal és öregember ilyen módon fáradozik és izzad karrierje nyélbeütésén, azalatt Molnár Ferenc tempós nyugalommal továbbírja a maga biztoskitalású darbjait. Molnár életrajza — amelyet még nem írtak meg — el fogja mondani, hogyan lett briliáns újságíróból sikeres drámairóvá. A színpadon először 1902-ben jelenik meg, néhány groteszk vígjátéka megelőzte első, igazi színpadi sikerét, „Az ördög”-öt.

Amerikában tulajdonképpen csak 1921 óta ismerik el Molnárt,

abban az évben mutatta be ugyanis a Theatre Guild a „Liliom”-ot s azóta úgy emlegetik Molnár Ferencet, mint a legfinomabb drámairók egyikét. Darabjai közül ezután előadták Amerikában sikerrel a „Hattyú”-t és a „Testőr”-t, az „Uri divat”-ot, a „Farkas”-t és a „Love letter” című operettlibrettót, végül az „Égi és földi szerelem” és a „Farsang” című színjátékokat, amelyeknek egyáltalában nem volt sikere. A Frohman-társaság ezidén fölújítja a „Farkas”-t. Néhány fontosabb Molnár-darab még nem érte el Amerikát: így a „Vörös malom”, amelyet legközelebb David Belasco és az „Üvegcsipő”, amelyet a Theatre Guild fog előadni. Molnár tíz éven át a „Pesti Hírlap” cikkírója volt; a vasárnaponként megjelenő Molnár-cikknek átható, maliciózus elmé-
sége egész Európában híressé tette írójukat. 1914-ben cs. és kir. haditudósító lett és olyan-
fajta meséket küldözgetett haza, amilyenekből

idővel a legendák születnek. Riportjait állandóan megható epizódokkal, szívfacsaró részletekkel cifrázta. Ezek a kesergői sokban hasonlítanak a Pesten oly divatos műdalokhoz... Regényt is írt Molnár, mégpedig két legelsőrendűt: „A Pál-utcai fiúk”-at és „A gazdátlan csónak”-ot; többi próbálkozása e téren csak triviálisat produkált. Molnár ma egészen egyedül áll a magyar irodalomban (nem tartozik semmiféle csoporthoz), valószínű

ő a legnépszerűlenebb ember Budapesten.

Barátai önző és cinikus embernek tartják, a távolállók azonban úgy néznek rá, mint a magyar irodalom megmentőjére. Elég nehéz az ilyen ellentétes vélekedésekre kellő magyarázatot találni. Egy amerikai, aki nemrégiben Középeurópában utazgatott, azt írta haza, hogy Molnár excentrikus éjszakai dorbézoló. Ez azonban alaptalan mese... — Fölkerestem lakásán. Budapest egyik tipikus, ütött-kopott bércsarnójában lakik, a bejáratot, amikor ott jártam, szinte eltorlaszolták a különböző személtáradék és hulladékok s a kapu alatt piszkos gyermek hancuroztak. Noha ilyen házban lakik, emeleti lakása mégis modern és gazdagon berendezett, akár a Park Lanebeli lakások: otthonát pedig kifogástalan inas tartja rendben.

Molnár maga jólöltözött, blazirt, világ-látott, fehérhajú férfi.

Szokása, ha vendéget fogad, hogy kedvence karosszékebe süpped, a kezeügyébe eső snapszasztalka mellett. Diskurzusa: emberek és események kritikája, simán-cinikus, nagyon elmés modorban. Gyakran mutogat nagy íróasztalára és azt mondogatja: „Ott szoktam írni!” Mestere az alattomos epigrammoknak. A legszivesebb házigazdák közül való, akinek cocktail-fogyasztóképessége valóban meglepő... Dédelgeti azt a mondatát, hogy ő „literary artist”. Gyakran a kómiikumig fönséges. Föltétlenül tudatában van hírének, nevének érdekességének. Azt mondják róla, hogy nincsenek barátai és hogy nem is vágyik barátkozás után. Neki csak csatlósai és ügyvédjei vannak. De azért nem idegenkedik a társaságtól és esténként a „Fészek” művészklubban látható,

ahol egy „alsós”-nak nevezett fantasztikus kártyajátékot játszik hajnalig.

Van egyébként néhány intimusa, akikkel állandó összeköttetésben van. Azon a nézetet vagyok, hogy tulzottn sokat várnak Molnártól, mint drámairótól. Az a kéz, amely egykor a „Liliom”-ot alkotta, ma inkább rutinnal dolgozik. Ő hangadó és elsőrendű drámairó, az igaz, de nem Shakespeare vagy Goethe, ahogy azt sokan hiszik; szerintem Ibsennel vagy Shawval sem veszi föl a versenyt.

Molnár a színpadon az emóciók illuzionistája,

habár nálánál kevésbé szentimentális ember a gyakorlati életben el sem képzelhető. Tehetsé-

gét pedig nem jól használja föl — és darabja varázsa még azalatt mullik el, mialatt a játék a színen folyik. Ez onnét van, hogy ő a darabját inkább hatásos epizódok sorozatának tekintti, semmint drámai egységnek. Minden új drámájában mindinkább elhanyagolja a művészi arányokat. Így lesz azután darabja olykor összefüggéstelenné és a tartalma sem vezet el sehová. Csak az egyes jelenetek érdeklik, ezeket aztán mint egy igazi teremtő, szépséggel és poézissal építi föl. De a többit egyenesen lustasággal hanyagolja el.

Molnár bevallása szerint, ő a leglustább ember, aki csak él a földön.

Igy azután legrosszabb darabjaiban is ott van érzékeny és finom fantáziájának ujjenyomata, de legjobb darabjaiban is csak boszorkányosan ügyes, akinek csupán az igényei művésziék. Amint az elképzelhető, a Molnár viselt dolgairól szóló hírek nagyon érdeklik a budapesti pletykát és a Dunapalota terraszán, teázás közben, nem egy mesét mondanak arról a kövér, őszhajú, igen érdekes külsejű férfuról, akinek a monokliviselés épp oly fontos, mint a lélekzés. Sok mindenféle ellenőrizhetetlen és hihetetlen történetet hallottam róla. Egyáltalában, ugynevezett barátai, titkos és nyilvános ellenségei csak róla beszéltek nekem. Egyébként Budapesten ugy ismerik, mint a legjobb üzlet-emberek egyikét. Rossz barát, de nagyszerű ellenség — mondják —, egy csöpp az ő epigram-mérgéből csuffá tehet bárkit Budapesten. A Molnár-premiéreknél pedig, legyen az a darab jó, rossz vagy közömbös, mindig pontosan előre lehet tudni, melyik budapesti lap fogja őt nagyon és kevésbé magasztalni — és melyik fogja vitriollal leönteni.

A numerus clausus szeptemberben a Népszövetség Tanácsa elé kerül

(A Reggel tudósítójától.) Multheti számában bejelentette A Reggel, hogy több kormány-párti képviselő az egységes párt legközelebbi értekezletén követelni fogja a numerus clausus eltörlését. A mozgalomhoz az adta meg az impulzust, hogy a numerus clausus ügye egyfelől a varsói határozat, másfelől Lucien Wolf előterjesztése alapján

már szeptemberben a Népszövetség Tanácsa elé kerül.

Beavatott helyen erre vonatkozóan a következők mondták A Reggel munkatársának: — A numerus clausus ügye

szeptember elején csakugyan a Népszövetség Tanácsa elé kerül.

de a jegyzékváltás máris megindult a Népszövetség és a magyar kormány között. A magyar kormány álláspontja, hogy a numerus clausust a trianoni békeszerződés tette szükségessé és hogy a törvény meghozásakor ez a zsidók érdekeit szolgálta, mert e törvény nélkül még 6% se iratkozhatott volna be az egyetemekre. Ha azonban Bethlen István gróf miniszterelnök azt tapasztalná, hogy a tárgyalások elodázására irányuló törekvése nem jár sikerrel Genfben, úgy előreláthatóan még az ősszel gondoskodni fog a numerus clausus enyhítéséről vagy eltörléséről.

Állami kölcsön

az építési költség feléig a Horthy Miklós-uton a Ferenc József-híd tö-
szomszédságában egy, kettő, három,
négy szobás

Öröklakások építésére

és a Fehérvári-ut elején önálló két,
három, négy szobás, kertes

családi házak építésére

Az öröklakások 1926 május elsejére,
a családi házak pedig a megrende-
léstől számított tíz hét alatt beköl-
tözhetők

Közelebbi fölvilágosítással szolgál Fischer
József kir. tanácsos, építész irodája, II,
Horthy Miklós-ut 92-94. Telefon: József
85-24. Szóbeli tárgyalás délután 4-6-ig

Aktívum- és passzívummentes részvénytársaság

amely működésben Bővebbet d. u. 5-6.
egyéltalán nem volt. átvethető. Telefon: J. 135-01

Magyarország ...

Magyarok Erdélyben

Kis kocsmákban ülnek a magyar urak és isznak. Székelykeresztúron sok kis kocsmában, Udvarhelyen és Csikban isznak és Gyergyóban és Vásárhelyen, kis füledt kocsmák büzeiben isznak és kártyáznak. Izzadtan pöffedt arcok vereslenek nehéz boroktól és véres szemek bámulják az ürességet, amely szürke, pestises és végtelen. Csupa bus harcos és ökölbe vannak gyurva a kezek és halkán frázisok morajlanak a hazáról, a régi, uri magyarságról, amely tudvalevőleg meghal, de magát meg nem adja. Áruló! Mindenki áruló, aki az idegennel szóba áll, aki szent és meddő ellenkezést nem szögez a hódítónak szembe s megalkuvó, tényérnyaló cenk a kereskedő, ha számol a tényekkel és bitang bérenc a hivatalnok, aki nem adja oda kenyerét egy bevándorolt regatbelinek. Pecsóvics, aki nem mondja oláhnak a román és rohadt hazaáruló, aki tudomásul veszi, hogy kisebbség lettünk és kisebbségként kell politizálnunk, ha élni akarunk. A cigány bus notát jajong és a magyar urak szemszögből lopva kémlelik egymást. Mindenki gyanús, aki él és mindenki áruló, akinek jobban megy, mint nekem. Mert azt még megbirja a magyar ügy, ha én egy titkos estén bemegyek a prefekthez és kamatmentes kölcsönt szerzek üzletembe, hiszen én azért magyar maradok, gyűlölöm őket és pozícióm és vagyonom és egzisztenciám megátogatásával tulajdonképpen a magyarságot erősítem. Én hazafi vagyok, de a szomszédom áruló és kegyetlenül és féltékenyen őrzik egymást a magyar urak, hogy a másik meg ne alkudjon és a magyarságot mindig áldozza életét és vérének a magyar. A másik magyar, mert rá szükség van a hazának és az én vértanúságom éppen abban van, hogy legyőzöm a turáni gögőt és megalkuszom a hazáért. Ez az én rendeltetésem: a másiké az, hogy ne állja el előlem a mártírság utját, ne konkurráljon velem a prefektnél és ha rajtakapom, hogy ő is... hogy ő se;... hogy ő is meglapul a prefekt előszobájában, akkor kinyitom a számat és átadom őt a hazafias, a törhetetlen magyar közvélemény megvetésének.

*

Egyik kis kocsmában iszik a keménynyaku Karcsi, mokánygyerek, aki, igaz, csinált rendtelenségeket is, de szilaj és keserű magyar. Detektív volt a román impérium első éveiben és kissé kegyetlen volt, szóta, pokolkövezte és pofozta a delikvenset, a magyarokat is, mert ilyen a természetje és kirabolta a zsidó üzleteket rendre vitézül. A románok elcsapták és most iszik az urak közt és minden meg van neki bocsátva, mert duhaj tréfákkal bosszantja az oláhokat. A multkor is mit csinált: a főispán lovat akart venni egy árverésen, ő meg ráloccolt és a főispán drágán vette meg, amit olcsón akart megvenni. Nagy hecc ez, urak, megéri azt a kis árat, hogy a mokány Karcsi apját, aki körjegyző volt, kitétték a hegyek közé és Karcsit is ki fogják rugni az első adandó alkalommal, amikor is hős lesz és Pesten fogják üdvözölni, mint a román erőszak tiszteletreméltó mártírját.

*

Ez az egyik fajta. A nagy többség nem ilyen. Komoly, elszánt, becsület magyar politikusok. Nem engednek a negyvennyolcból. Amikor Anghelescu iskolatörvénye ellen fölzudultak a kisebbségek, a miniszter ankétra hívta a magyar és a szász tanügyi férfiakat. A magyarok és a szászok összefogtak, hogy viribus unitis megtanítják ezt a minisztert. Az ankéton a magyarok délceg és törhetetlen álláspontot foglaltak el. Száz percent vagy semmi és mert a miniszter alkudni próbált, a magyarok gögösen kivonultak. Bámulva nézték ezt a szászok, aztán magukhoz tértek és megalkudtak 20 per-

centre a maguk ügyében. Már most az érettségien 100 magyar ju közül 95 megbukott, míg a szászok közül 100-ból mégis átment 30 és a szász tanárokat a román nyelvből egy sokkal enyhébb vizsgamód szerint vizsgáztatják, mint a magyarokat. A szász iskolák élnek, a magyarok hősi halálra készek, — a magyarok ur, kemény nép, a szászok gyáva kalmárlelkek, árulók.

*

Egy magyar újság, a „Brassói Lapok” pörbe keveredett a „Gyilkos” című hetilappal. Ez a gyilkos denunciót a Brassóit, hogy a magyar kormánytól segélyt kap, másfelől pedig följajánkozott az uralmon levő liberális párt-nak. Sajtópör. A tanuk vallják, hogy nem tudnak semmi pozitívet, de lehet, hogy úgy van. Egyik vallja, hogy ő csakugyan ajánlkozott, hogy megszerezze a kormányt a Brassóit, de nem volt megbízatása, csak a maga szakállára próbálkozott. A többi magyar újságok triumfálnak. Egy konkurrens a pácbán. Azt írják, hogy a Brassói ellen minden vád bebizonyult, egyenként ajánlkoznak, hogy most már ők lesznek a magyar párt hivatalos lapja és boldogan újságolják, hogy a legharcosabb magyar lap ellen az ügyesség a román haza elárulása címén vádat emelt. Ne tessék félreérteni, nemcsak a rideg konkurrensdüh dolgozik itt. A „Kolosvári Újság” szerkesztője, a kitünő és puritán Paál Árpád fujja a győzelmi kórus primjét. Nem gyűlöletből, — meggyőződésből. A „Brassói Lapok” nem elég liberális, Paál Árpád szélső liberális, sőt progresszívista és mint ilyen, az emigránsokhoz áll közel, akik pedig haragusan a mai magyar kormányra, amely állítólag rotációs gépet adott a „Brassói Lapok”-nak. A győzelmes „Gyilkos” szerkesztője Kiss Endre, akit gyanús üzemek miatt kidobtak a „Brassói Lapok”-tól, munkatársai a rovoitmultu Győri és Kovásznai, aki család, síkhasztás és gyermekrablás miatt áll pör alatt. Kiss Endre azzal indokolta leleplezését a bíróság előtt, hogy amit tett, román hazájáért tette és a komoly, művelt, magyar Paál Árpád regisztrálja a „Gyilkos” győzelmét, mert a család, a gyermekrabló, a rovoitmultu, az történetesen progresszív radikális jászista és a magyaroknak most ez kell Erdélyben, nem pedig a Magyarországgal való kapcsolat, s a komoly, művelt magyar publicista mintha annak a „Gyilkos”-nak a pártján állna, aki egy magyar lapot irreverentia üzemekért denunciót. A művelt magyar politikai Erdélyben, ahol mindent konokul konzerválni kellene, europér, világmegegyelő és nemzetfölötti radikális, amíg itthon, ahol kivánatos és a Balkántól ragyogóan elkülönülő Európát kellene teremteni, a művelt magyar hazafi reakciónárius. Meg kell ebben örülni, pláne ha a szászok kompak falanxát látjuk, amely egy intésre mozdul, amely sajtóban, parlamentben és gazdaságban egy névtelen vezetés programjának zárt hadserege s amelynek a közös célja egyenletlenedett közkatonaírt értetlenül hallgatják a magyar halált, amidőn a többi magyar újság a román állameszme veszedelmeztetése címén üzbe vett egyik magyar újságot dermedtre esaholja.

*

Legyünk őszinték: még nincsenek igazi vezetők az erdélyi magyarságnak. Árván és tanács-talanul küzd a nép és küzd és áll és élni fog, de nem a hangosszavak és a jószándéku doktrínerek jóvoltából. Az egyházak szívósak, a paraszt mozdulatlan magyar, a társadalom védekezik, áldoz, szeret, hevül és tesz, de nincs összefogató program, amely a guerillaharcokat működő frontba egyesítené. Mindenki mindent innen vár, Magyarországról, a magyar lélek fókuszából és mit kaptak eddig? A „Duna-postát”, ami egy kurzuskönyvomat, jó üzlete valakinek, de Erdélyben, ha be is tud furakodni, naiv irreverentia frázisaival, semmit sem lendít. És kaptak még egyet. Sirva mondta ne-

Üzleteladás

vagy

vétel

végett, valamint lakásügyekben
sürgősen keressék föl irodámat

FREUD

VII. ker., Miksa-utca 13. Telefon: József 72-63

kem egy öreg magyar ur és áthozta a nevét, aki megparanosolta, hogy a magyar tisztviselők hagyják ott pozícióikat és dobják oda kenyerüket — miért? Minden eltávozott, minden hősi daccal, meddő, céltalan virtussal ellenszegülő és mártírnak ide Magyarországra vert magyar, egy rést hagyott a magyar fronton és most átkozták ott azok nevét, akiknek a döntő órában nem volt csak egy silány frázisuk és akik ezzel a frázissal megnyomortották a magyarokat. És mégis hisznek, mégis várnak az erdélyi magyarok, nem nyalka heccelést, nem regényes irredentát, nem fejjel a falnak uszító szölamokat, hanem programot, amely szellemi és gazdasági kapcsolatot tartalmaz a szétszórt magyarság közt és amely élni és magyarnak lenni segíti a magyarokat abban a közösségben, amelyben békésen kell élniük —, hogy meddig, az attól függ, hogy Csonkamagyarország mikor találja meg önmagát és történelmi hivatását.

Jolsvay Sándor

József főherceg, Vass miniszter, képviselők és más előkelőségek a budaörsi szoborleleplezésén

Budaörs, július 26.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Emlékeztetés ünnepség keretében, mintegy kétezer ember jelenlétében folyt le vasárnap délelőtt Budaörsön a hősi halottak emléksobrának a leleplezése. A kormányt Vass József miniszterelnök helyettes, a kormányzózt Preszly Elemér, Pestvármegye főispánja, a vármegyét Agorasztó Tivadar alispán képviselte az ünnepségen Kilenec óra után autón érkezett József főherceg, akit a falu legényeiből alakult lovassbandérium fogadott. Gschwindt Ernő, a kerület képviselője nyitotta meg az ünnepséget és fölkérte József főherceget ünnepi beszédének megtartására. József főherceg meleg szavakkal emlékezett meg a budaörsi 32-es gyalogos és 4-es tüzérezred haditetteiről.

— Ismertem és szerettem őket, akik mellettem küzdötték át a világháborút. Hősök voltak valamennyien! Ha golyó találta őket és lerogytak a földre, nem a panasznak és fájdalomnak szava költ ajkukon, de ez volt utolsó sőhajuk: „Kedves hazám!”

Magyarnyelvű beszédének befejezése után — a község németajku lakosságára való tekintettel — német nyelven is beszédet mondott József főherceg. Csizsárik János püspök szintén németnyelvi beszédben intézett vizsgálató szavakat az elesett hősök özvegyeihez és árváihoz, majd megáldotta az emléksobrot. Preszly Elemér, Pestvármegye főispánja magyarul, Wild József képviselő németül méltatta aztán az ünnep jelentőségét. Gschwindt Ernő képviselő tartott végül hadtörténelmi előadást.

— A magyar hadsereget nem győzték le a háborúban — mondotta —, gazdasági okok és egyes fölforgató elemek okozták a hdboru elvesztését. Ezek a fölforgató elemek most is nyíltan és titokban egyaránt hirdetik a forradalmisító gondolatot, de a nemzeteknek lesz elég ereje, hogy szembeszálljon velük.

Aztán megkoszorúzták a szobrot, amely Pásztor János szobrász művészi munkája. Haldokló katonát ábrázol, akit Krisztus magához ölel. A szobor talapzatának oldalaira aranybetűkkel van bevésve Budaörs 263 hősi halottjának neve.

Látogassa meg a

IX. BÉCSI NEMZETKÖZI VÁSÁRT

(Üzsi vásár)

1925 szeptember 6—12

(műszaki vásár egy nappal tovább)

*

7000 kiállító 16 államból ajánlja legérdeke-
sebb újdonságait versenymentes áron!

125.000 látogató az összes európai és tengeren-
tuli államokból!

Legnagyobb választék
bécsi különlegességekben!

Jelentős menetdíjkedvezmény a magyar és
osztrák vasutakon, valamint a Dunán

Határátlépés egy utlevélvizumbélyeg váltása
ellenében 1.50 osztr. schillingért (0.25 dollár)

*

Fővilágosítások, vásárló kimutatások és utlevélvizum-
bélyegek kaphatók:

WIENER MESSE A.-G., WIEN VII.

valamint a tiszteletbeli képviselőkönél Budapesten:

Ausztriai követség, V. Akadémia-utca 17
Ausztriai főkonzulátus, V. Akadémia-utca 17
Schenker & Co. V. Nádor-utca 16
László Gy. A. V. Vilmos császár-ut 12
M. A. V. Hivatalos Menetjegyiroda, V. Vigadó
Angol-Magyar Bank RT főkja, I. Gellért-tér 14
Angol-Magyar Bank RT főkja, VII. Erzsébet-körnt 9

Sokszorosításokat

ismét vállal

a megszokott kitünő kivitelben

Káldor Keresk. Rt

(YOST)

Írásmunka és sokszorosító
osztálya

New-York-palota. Telefon: József 4—55

Tenniszütők 240.000 K-tól Kertész II

VI. Andrásy-ut 36. sz

Sopron megkapja a titkos szavazati jogot, Baja, Komárom és Székesfehérvár azonban nem számíthat a Kormány Kegyére

A belügyminiszter tanácskozásai a Kerületi beosztásról

(A Reggel tudósítójától.) Mielőtt Rakoszy Iván belügyminiszter megkezdte nyári vakációját, az egységes párt több tagjával tanácskozott arról,

miképpen lehetne jót tenni vagy legalább is enyhíteni a négy törvényhatósági város, Sopron, Komárom, Székesfehérvár és Baja titkos szavazati jogát megsemmisítő nemzetgyűlési határozatot.

Ezzel a tanácskozással kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a kerületi beosztásról szóló törvényjavaslatban, amelyen most dolgozik a belügyminiszterium törvényelőkészítő osztálya, a környező községekkel úgy ki fogják bővíteni az egy képviselőt választó törvényhatósági városok szavazókerületét, hogy a jövőben

egy helyett két képviselőt küldhetnek a parlamentbe és így az új választójogi törvény értelmében ezeket is meg fogja illetni a titkos és lajstromos szavazás joga.

A Reggel munkatársa beszélt erről a megoldási tervéről

Rubinek Istvánnal,

a választójogi törvény egyik előadójával, aki a következőket jelentette ki:

— Meg kell állapítanom, hogy egyes egyedül csak Sopron városára nézve merült föl az a gondolat, hogy a város szavazóterületéhez hozzá kell csatolni a környező községeket és ezáltal lehetővé tenni, hogy a soproniak ne nyiltsan válasszanak egy képviselőt, hanem titkosan és lajstromosan kettőt.

Komáromra, Székesfehérvárra és Bajára nézve ez a megoldási terv szóba sem került,

bizonyosra vehető tehát, hogy ez a három törvényhatósági város a kerületi beosztásról szóló törvény intézkedései segítségével sem jut titkos szavazati joghoz. Sopron szavazóterületének kibővítéséről azonban már meg is állapodtunk az előzetes tanácskozásokon és azt hiszem, joggal számíthatunk arra, hogy

ezt a megoldást a kormány is magáévá teszi.

A kerületi beosztásról szóló törvényjavaslat, amely erről intézkedni fog, valószínűleg még az őszi kampányban a nemzetgyűlés elé kerül.

Fred Chamier emigrál Magyarországból

Eladta a lakását, kiárusítja butorait, újra kerülnek az autói, szerinte, tíz milliárdos veszteséggel adieut mond Budapestnek

(A Reggel tudósítójától.) Annak a konjunkturának, amely a zuhanó korona árnyékában idegen kereskedők és fezőrök tanyájává tette Budapestet, úgy látszik, most már végérvényesen befellegzett. Az „előkelő külföldi financman-ek” néhány hónap óta egymásután távoznak a fővárosból. Úgy jöttek ide a bolsevizmus bukása után, mint egy inváziós sereg, elarasztották legelőkelőbb szállóinkat, mind-egyik egyenként és külön-külön talpra akarta állítani Magyarországot, új honmentőkként szerepeltek a legtekintélyesebb helyeken, kifürkészhetetlen kormányösszeállításokkal, minden ajtó tárva-nyitva állott előttük... A missziók és ellenőrzőbizottságok működésének idejére esik a fénykoruk. Jó vadászterületnek gondolták Magyarországot, holmi gyarmatnak, ahol a színes benszülöttek leborulnak a fehér bálvány előtt. Most költözködni és szüdni bennünket, mert vége van az aranykonjunkturának, mit ők örökéletűnek hittek. Elmegy tőlünk nemsokára a közismert Leschinsky gróf, a „lengyel-amerikai” financman, aki a Nemzeti Hitelintézet utján akart itt nagy üzletet csinálni és aki mindenütt ott volt, ahol a jókedv és jólét terpeszkedett. Elmegy meglehetősen letörtén, rosszkedvűen, sikertelen pénzügyi tranzakciók kellemetlen emlékeivel. És távozásban van Magyarországról öt-estendő itt tartózkodás után

Fred Chamier dr.

ennek a társadalomnak talán legjellegzetesebb alakja is. Akkor jött ide, amikor minden monoklis külföldit, aki a dunaparti hotelek egyikében szállt meg, hozsannával fogadtak. Eleinte gyönyörű tekintélye volt a Duna-palotában, majd a Stefánia-uti Gompers-villa második emeletén pompás lakást rendezett be magának, mindig volt legalább két nagyszerű autómobilja, egy csapásra favoritja lett a legexkluzívabb, legtekintélyesebb pesti társaságoknak, olyan összeköttetésekre tett szert kormánykörökben, amelyekkel rajta kívül tán egyetlen külföldi sem dicsekedhetett, egy-szóval,

Fred Chamier dr. jelentős faktor lett az ellenforradalmi Budapestben.

„Valaki” volt és senki sem tudta róla valójában, hogy kicsoda. Nagyszerű föllépésével, szédítő eleganciájával, titokzatos mosolyával, diplomáciai összeköttetéseivel könnyedén és angol hidegvérrel háritott el maga elől min-

den akadályt, amely nagykonceptiójú vállalkozásai elé húrlhatott. Úgy jött mint egy angol főúr, halkán beszélt és lábujjhegyen járt, finom disznóbortáskájával a hóna alatt és minden ajtó azonnal kinyílt előtte. Miniszterek és államtitkárok barátkoztak vele és tündöklő villanyfényáradatban uszó fejedelmi lakása előtt gyakran állott az éjszakában nagy állású méltóságok autójának hosszu sora. „Magyarországot Európa keleti és délkeleti részének tranzit centrumává kell tenni!” — ez volt az a büvös jelszó, amellyel Fred Chamier dr. megérkezett Budapestre és mi tagadás, kormányainknak tetszett az idea. Fred Chamier dr.

rövid hetekkel ideérkezése után már szerződéses viszonyban volt a magyar kormányval, amely nagyszabású üzleti concessiókat engedélyezett számára.

A bolsevizmus után alig lehetett Budapesten angol szöveteket kapni. Fred Chamier jól tudta ezt és megszerezte magának a legnagyobb angol posztógyárak egyikének, a Hurst-cégnek a képviselőt.

Potom pénzen bérbe kapta a kelenföldi honvédlaktanya egy részét, ahol hatalmas posztó- és szövetraktárt rendezett be.

Aránylag rövid idő alatt 600.000 méter angol szövetet hozott be, de ebből az üzletből kifolyólag differenciái támadtak és vissza kellett neki küldenie az érkezett szövetek legnagyobb részét. Amikor kiderült, hogy a szövetimport nem hozza meg számára azokat az anyagi babérokat, amelyekre számított, más üzletek lebonyolításába fogott bele. Allitóltag ő hozta ide Tilden Smith-et, aki többmillió fontos mezőgazdasági kölcsönajánlatot tett. Külön dossie volt a pénzügyminiszteriumban Chamier üzlete számára és Fred Chamier dr. jól érezte magát Magyarországon egészen 1925-ig. Ekkor jött ugyanis Budapestre Sir William Goode, a bécsi jóvátételi bizottság elnöke, aki a külföldi kölcsön előkészítésénél kifejtett munkásságával megnyerte a kormány rokonszenvét és akinek megjelenésével egyidejűleg történt meg Fred Chamier dr.-nak a kegyvesztettsége. Vízbeesett a Tilden Smith-féle kölcsönakció is, amelynek pedig 20.000 fontos províziós levele volt Chamier dr.-nak. Ennek dacára Géza-utca 4. szám alatti irodájában lázasan folyt mindig a munka, táviratok sokaságát küldötte naponta Angliába, Bécsbe, Berlinbe, Newyorkba

és belefogott mindenbe, ahonnan pénzt remélt kibányászni.

Semmi sem sikerült neki.

Milliárdos veszteségek érték. Alapított egy nagy szőnyeggyárat, 200 szövőszékkel. Egy Poor nevű pesti arameussal társult ebben az üzletben, amelybe belebukott. Kölcsönösen pörök és bünvádi följelentések egész tömegével rohanták meg egymást és Chamier dr. alulmaradt. Mai értékben milliárdokat fizetett rá erre az üzletre és csak a perköltségei több mint 700 milliót tettek ki. Ő maga azt mondja, hogy

vesztéségei a megkísérelt tranzakciókban és egyebütt meghaladják a 10 milliárdot

és hogy egyáltalában nem ez az igazi oka annak, hogy távozásra határozta el magát. Mert Chamier igenis elhatározta már, hogy emigrál Magyarországról.

A Gompers-villában csomagol már Chamier.

Remek butorai, a XVI. Lajos-stilu szalón, az olasz reneszánsz stílusú hálószoba, az igazán nagyértékű képek már nincsenek a Stefánia-uti fényes 15 szobás lakásban. Lakását földadta. Augusztus 3-án már egy szappangyár igazgatója költözködik be a fényes apartementekbe, amelyekért évi bérül nem kevesebbet, mint 10.000 aranykoronát fizetett Fred Chamier dr. — Minek nekem 15 szoba, elegendő lesz 4 is, hisz egyedül vagyok — mondotta nekünk egy kis rezignációval.

Igaz ugyan, hogy eddig is egyedül volt, de azért mégis csak *entreprise jellege van* ennek a költözködésnek. Az autók is *dobrakerülnek*. Eladja Chamier dr. három szép kocsiját és csak egyet tart meg. Ezentul egy is elég lesz. Fred Chamier szomorú tanúságokkal távozik el innen. Nem fűzünk ezekhez kommentárokat, ez az ő dolga. De a mi részünkre is van ezeknek a dolgoknak egy tanulsága, amihez már hozzá kell szólnunk, amely megköveteli a kritikát. Éveken át kritikátlanul,

minden ünérzet és büszkeség nélkül hasra-vágódtunk minden idegen utlevél jöklött-zött birtokosa előtt,

akik rázták a rongyot és nagy embereknek számítottak. Most már beláthatjuk végre, hogy magyar utlevéllel is lehet valaki ember, ha művelt, tisztességes, ügyes és európai látókörü, nem kell ehhez sem amerikai, sem angol, sem francia utlevél...

Henderson volt munkáspárti belügyminiszter a békeszerződések revízióját követeli

Bécs, július 26.

(A Reggel tudósítójától.) A „Neue Freie Presse” vasárnapi számában Arthur Henderson, a munkáskormány volt belügyminisztere föltűnést keltő vezéréket irt a békeszerződések revíziójáról. Idők multával — írja Henderson —

minden békeszerződés revízióra szorul és és revízió alá is vétetik,

vagy a szerződő felek egyetértésével, vagy pedig egy új háború következményeképpen. A versaillesi szerződés, amelyről azt mondják, hogy a világbéke garanciája, magában hordja megsemmisülésének csirait. A kormányok akármilyen biztonsági szerződéseket köthetnek,

biztonságot mégsem teremthetünk olyan szerződéssel, amely nemzetközi igazságtalanságot és nemzetközi veszedelmeket akar örök időkre érvényben tartani.

Figyeljen a minőségre

Előnyösen csak így vásárolhat!...

Használatban a legolcsóbbnak mindig csak a valódi „Franck kávépótlék” bizonyult és pedig kitűnő minőségénél fogva! Ügyeljen bevásárlásainál

gyári védjegyünkre a „kávédarálóra”!

Előrehaladott idény folytán az összes osztályokban nyári occasio-eladás

föltűnően mélyen leszállított árakkal

Szuterénben eladásra kerülnek:

Ruhák, minden színben	200.000 K
Ruhák, csikos, modern	400.000 K
Köpeny, tiszta gyapju	350.000 K
Köpeny, vízmentes covercoat-anyagból ..	500.000 K
Fürdődresszek	90.000 K

Hölzer

divatháza

IV, Kossuth Lajos-utca 9

HIREK

Flört a természettel

Nem, ez nem a hagyományok pressziója, nem a divat terrorizmusa. Ez a nyár alig lát olyanokat, akik szégyellik a szegénységüket és kiraknak használatjuk a nyaralást. A Balaton vize, a Kárpátok erdősége nem fügefalevél, amely befödi a szemérmeskedő szegénységet és nem bíborpalást, hogy ragyogóbbá tegye a hivalkodó gazdagságot. Ez a nyár a menekülő nyara, az elfáradtak, csüggedők és kétségbeesettek vadszőlős flagóriája, amely mindent igér és mégis csak annyit ad, amennyit magunkkal viszünk lombjai alá. Vagy látja valaki a Balaton szépségét, meghallja az erdők simogató suttogását? Bármilyen legyen a podgyászos táskánkban, az agyvelőnkben nem tudunk nagy-takarítást rendezni, a lelkünket nem tudjuk a gondoktól megszabadítani és amikor kinyitjuk szállodai szobánk szekrényét, már benne találjuk minden gondunkat és szomorúságunkat. Mindenütt azt a világot, azt a levegőt és azt a hangulatot találjuk, amelyet magunkkal viszünk. Ez azoknak a büntetése, akik a természettel csak azért akarnak találkozni, mert önmaguktól szeretnének megszabadulni.

A természet nem adja oda magát pillanatnyi flörtökre. Aki elszakadt tőle, sosem találja meg az utat, amelyen visszatérhessen hozzá. És mi valamennyien elszakadtunk tőle testben meg lélekben és ha most ájultan odaborulnánk az ölébe, ez a tékozló fiú megtérése lenne, aki a világ minden céduására pazarolta kincseit és amikor már nem volt más menedéke, lerokkadt a szülői ház küszöbére, hogy hűséges szeretetben megfürösse kiszáradt lelkét. Mindennek volt kultusza a lelkünkben, csak a természetnek nem és az utolsó szerencselovagtól is szívesebben tanultunk, mint a természettől. Pedig hány tragédiával lennénk ma szegényebbek, ha a természettel való barátságunk megtanított volna arra, hogy az életnek nemcsak egy termése van és ha valamely katasztrófa tönkre teszi a termést, a föld, minden életnek és gazdagságnak a forrása, nem pusztul el, hanem megújult erővel terem és teremt. Az emberek ezírel vetették el maguktól az első kudarc után az életet, pedig van-e emberhez méltóbb valami, mint előlről kezdeni és a semmiből egy új világot teremteni. Az igazi erőnek a pusztulás a próbája és aki alkotásra született, gyönyörrel lát hozzá, aki fölépítsen egy második és harmadik életet. Ahány siker, annyi élet és ahány élet, annyi újra született öröm és újra született boldogság. Nagyszerű iskola a természet, de hol vannak azok, akik tanulni szeretnének? És hogyan lehessen nyolc nap alatt ellesni a természet titkait? Mert csak nyolc napunk van. A kilencedik napon már bucsuzunk és visszatérünk a világ cédaságaihoz.

Wallasz Jenő

— Szeptember közepén kerül csak sor a köztisztviselői státuszrendezésre. A köztisztviselők körében nagy elégedetlenséget keltett Vass helyettes miniszterelnöknek az a kijelentés, hogy a 15%-os fizetésemelést csak augusztus 10. és 15-e között fogják „utólagos előleg” formájában megkapni. Legilletékesebb helyen közölték a Reggel munkatársával, hogy a kormány csak azért választotta az előlegfolyósítás formáját, mert ha a fizetésemelés és a státuszrendezés junktimát fontartották volna, akkor a tisztviselőknek még vagy harmadfél hónapig várniuk kellett volna a 15%-os segítségre. Az általános státuszrendezésre ugyanis technikai okból legkorábban szeptember közepén kerülhet csak sor.

— Pazar pompa és 250 vendég Muriel Vanderbilt esküvőjén. Bostonból jelentik, hogy Muriel Vanderbiltnek, az őridői Vanderbilt-vagyon örökösének esküvője Church Frigyes mérnökkel, például pompával és ünnepélyességgel folyt le. A felső tízezerből 250 meghívott vendég vett részt az esküvőn és ott voltak a menyasszony szülei is, akik évek óta különváltak élnek.

— Palesztina volt kormányzója Budapesten. Sir Herbert Samuel, aki Palesztina angol kormányzója volt és erről a méltóságáról csak nemrég mondott le, Jeruzsálemből Londonba visszatérve, meglátogatja Európa minden nagyobb városát. A volt palesztinai kormányzó a Reggel értesülése szerint kedden érkezett Budapestre, ahol két napig marad.

— Éjjeli támadás az Aréna-uton. A szombatról vasárnapra virradó éjszaka Fodor János 28 éves kosárfonósogédet az Aréna-uton három ismeretlen ember megtámadta és súlyosan bántalmazta. Fodort a mentők koponyatöréssel szállították a Rókus-kórházba. Az éjjeli támadók kézrekerítésére a nyomozást megindították.

— Napkurához csak Ship-velint használjon.

— Az Ügyvédi Kamara még nem döntött Erdős Ferenc dr. fölfüggesztéséről. Az Ügyvédi Kamara fegyelmi bírósága szombaton foglalkozott Erdős Ferenc dr. ügyével, mert az ügyvédi rendtartás előírja, hogy azt az ügyvédet, akit jogerősen vizsgálati fogságba helyeztek, az ügyvédség gyakorlásától föl kell függeszteni. Ennek megfelelően a Kamara ügyésze Erdős Ferenc dr. letartóztatása után indítványt tett a fegyelmi bíróság előtt, hogy Erdős függeszték föl az ügyvédi működéstől. A Kamara fegyelmi bírósága szombati ülésén tárgyalta ezt az indítványt és úgy határozott, hogy egyelőre nem dönt a fölfüggesztés kérdésében, mert Erdős ezidő szerint csak előzetes letartóztatásban van, de nincs vizsgálati fogságban és még eldöntetlen az a kérdés, hogy az előzetes letartóztatás a fölfüggesztés szempontjából ugyanolyan beszámítás alá esik-e, mint a vizsgálati fogság. A fegyelmi bíróság azt is elhatározta, hogy átiratot intéz a királyi ügyészséghez, amelyben érdeklődik afelől, hogy az Erdős elleni eljárás jelenleg milyen stádiumban van és csak a válasz beérkezése után foglalkozik újból Erdős ügyével, amikor is a súlyosan megvádolt ügyvéd fölfüggesztése felől végérvényesen határozni fog.

— Módosították a vadászati tilalmi időt. A hivatalos lap vasárnapi száma közli Mayer János földmivelésügyi miniszter rendeletét a vadászati tilalmi idő módosításáról. Eszerint az általános vadászati tilalom január 1-től augusztus 15-ig tart, amely idő alatt hajtókutyákkal egyáltalán nem szabad vadászni. Tekintet nélkül ez időre, tilos vadászni: szarvasbikrára november 1-től, dámbikrára december 1-től augusztus 15-ig, őzbakra október 16-tól április 15-ig, őzgidára minden időben tilos. Mezei nyulra január 16-tól augusztus 31-ig, siket- és nyírfa-jakakára június 1-től március 31-ig, mindkét fajbéli tojóra és jérecére minden időben tilos, császarmadára november 1-től augusztus 15-ig, fácánra február 1-től szeptember 15-ig, fogolyra, fürjre és harisra január 1-től július 31-ig, erdei szalonkára április 16-tól augusztus 15-ig, vízimadára április 16-tól június 30-ig. Eneklő madárra, a kis- és nagykoságra, üstökösögnire, a vadpulykára, a kanalas gémre és vadászati szempontból figyelembe jövő hasznos madarakra, így a bibirc, kékvércsére, a baglyok minden fajára és a sirályra minden időben tilos a vadászat. A tilalmi idők alatt sem a vadak flait, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad.

— Két kis gyermek haláláért. A budapesti büntetőtörvényszék szüneti tanácsa Schirilla Achil táblabíró elnöklésével holnap, kedden két olyan bűnügyet tárgyal, amelyekben két kis gyermek haláláért kell felelnie a vádlottaknak. Az egyik pörben Bologa Teréz masamód a vádlott, aki szomszédjának, Kelemen Gyulának 2 esztendősné Ilonka nevű kislányát becsalta a maga lakásába, ahol egy darab ideig szeretettel játszadozott az aprósággal, de aztán vendége érkezett és azzal beszélgetett. A kis gyerekek így fölügyelet nélkül maradt, kiosont a konyhába, ahol a sarokban egy nagy fazék frissen főtt paradicsom párolgott. A gyerek beleesett és percek alatt megfőtt a paradicsomban, természetesen meg is halt. Gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén kerül tehát Bologa Teréz a vádlottak padjára. A másik vádlott Kabai Erzsébet, a Rókus-kórházban alkalmazott szülésznő, akit ugyancsak gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén vádol az ügyészség. Tavaly ősszel egy szülésnél segédkezett Kabai Erzsébet és az újszülött csecsemőt pólya hiányában lepedőbe csavarta. Előírás az, hogy az újszülött gyermek testét föl kell melegíteni, ami ebben az esetben annál is inkább szükségesnek mutatkozott, mert a gyermek teste egészen hideg volt. A kórházban csak egy gyermekmelegítő van, ez el lévén foglalva, Kabai az újszülött gyereket lepedőtől ráhelyezte a gázkályhára s elment egy másik szüléshez segédkezni. Az apróság lerugdosta magáról a lepedőt és a lábait a fűtőtesthez csapkodta, úgy, hogy elégett. Az orvosok szerint ezek az égési sebek okozták az újszülött halálát.

— Vasárnapi balesetek. Vasárnap délelőtt Ujpesten, a Nap-utca 11. számú ház III. emeletéről lezuhant egy építkezési dílványdeszka és ráesett Simon Gizi 3 éves kislányra. A lezuhant állvány a kisgyermek koponyáját törte be, életveszélyes sérüléssel az újpesti gyermek-kórházba szállították. — Breutikán Ferenc 65 éves közműves a Főnyi-ut 45. számú háztelken dolgozott. Az öreg közműves a 3 méter magas falon elszedült, elvicsztette egyensúlyát és lezuhant a földre. A szerencsétlen embert a mentők a Telepi-utcai kórházba vitték. — Vasárnap délelőtt a Váci-uton egy sebesen száguldó kerékpáros elütötte Varga Béla 50 éves művezetőt, akit súlyos sérüléssel a Rókus-kórházba szállították. A kerékpáros a gázolás után megállás nélkül tova pedálozott. A rendőrség keresi.

— Csatározás orosz és lengyel határőrök között. Varsóból táviratozza a Reggel tudósítója: Kremeniz közelében újabb összeütközés volt az orosz és lengyel határőrök között. Az orosz katonák egy csoportja átlépte a határt és föl akarta gyújtani a lengyel őrházat, amire a lengyel katonaság tüzelni kezdett. Mindkét részről többen meghaltak és súlyosan megsebesültek.

BRILLIÁNST, aranyat, ezüstöt, gyöngyöt és ékszert mindenkinél drágábban **veszek** Singer J., IV, Egyetem-u. 11. Telefon. (Kérem a címre ügyelni)

— Asta Nielsen bejelenti a Reggelben, hogy otthagyja a filmet és átmegy a színházhoz. Berlinből írja a Reggel tudósítója: Itt ül velem szemközt. Csontos, fekete asszony. Nem szép. Szokatlan. Meglepő. Szinte alig tudja az ember elhinni, hogy ő „a híres Asta Nielsen”. Az életéről, a művészetéről, a vágyócsairól kezd beszélni. Ilyenformákat:

— Kopenhága! Tízennégy éves voltam. Fölvettek a királyi színházhoz. Azt mondták, tehetséges vagyok. Kilenc hosszú és keserűséges évet dobáltam itt el. Végre valaki észrevett. Filmhez vittek. Kétszáz korona volt a gázsím. Kevés pénz. De drámát játszhattam. „A mélység” volt az első film címe. Ott kezdtük a fölvételt, hogy engem — a szerelmes asszonyt, aki megölttem a kedvesemet — a rendőrök durván lecipelnek a lépcsőn. A jelenet után Stribolt, a népszerű kövér kómikus odajött hozzám: „Fiam — mondta kurtán — két hét múlva ismeri fog a világ!” Nevettem. És tényleg. Már nem 200 koronát ígértek. Sokkal többet. Arriváltam. 1912-ben Berlinbe hívtak. Oriási gázsit kínáltak. Idejöttem. „Hamlet”... „Julia kisasszony”... ezek életem legszebb állomásai. Most otthagytam a filmet. Elég volt. Elvesztettem a hitemet. A kedvesemet. Nincsenek egyéniségre hajló szerepek. Mást meg nem játszom. Csak és mindig magamat. Valahogy megállott a film vérkeringése. És nem is akar megindulni. Nem kellek én már. Valamelyik rendező betéved egy füstös mulatóba. Meglát egy csinos fruskát. Beleszeret. És máris kész az új filmstar! Átmegyek a színházhoz. Hivnak. Nagy gázsikat ígérnek. A filmszínész nő egy keserű adieu-vel átsompolyog az új földadatok ígérő deszkákra...

Most megpihen a hangja. Újabb cigarettára gyújt. A szemei elmesélik a gondolatát. Az életéről gondolkodik. Arról, amit nem mondott el. (V. P.)

— Anzixkártya Ischlből. A Reggel alkalmi tudósítója írja: Ischlből, Ferenc József király kedvelt nyaralóhelyén szálltam meg néhány napra. Az osztrák fürdő drái 50%-kal olcsóbbak, mint tesszem a Margitszigeti. A gyönyörű parkkávéházban a szomszéd asztalnál érdekes társaság ült: Fall Leó, Lehár Ferenc, Kálmán Imre, Gilbert és Ascher, a legnépszerűbb operett-komponisták, együtt, vidám és szívesen beszélgetésben. Az öt világhíres zeneszerző közül három: Lehár, Kálmán és Gilbert magyar tárgyú librettót zenésít meg. Hiába, népszerűek vagyunk — az operett világában...

— A zürichi rendőrség Budapesten keres egy sikkasztó kereskedőt. A zürichi rendőrfőnök, dr. Müller, átiratot intézett a budapesti rendőrséghez, amelyben kéri Wiederker Alfréd 25 éves kereskedő üldözését. A kereskedő Zürichben 30.000 svájci frankot sikkasztott és azután feleségével együtt megszökött. Alapos a gyanu, hogy a sikkasztó Budapest felé vette útját. A kereskedő 168 centiméter magas, nyulánk természetű, feketehaju, borotvált és hosszúarcu ember. A balgyűrűs ujján pecsétgyűrűt hord. Eltűnésekor barna kalap és barna félcipő volt rajta. Vasárnap az egész városban keresték a zürichi „hosszuarcu” embert, de eddig nem akadtak a nyomára.

TUNGSRAM

TUNGSRAM LÁMPÁK

RÉGIÁRON

KAPHATÓK!

SZEREZZE BE

ŐSZI SZÜKSÉGLETÉT!

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. Ujpest

Kalandos utazás a rif-kabilok frontjától a főkapitány- ság fogdájáig

**Letartóztattak egy sikkasztót, aki megszökött
a francia idegen légióból, de horogra akadt
a pesti razzian**

(A Reggel tudósítójától.) Két nap előtt nagy razziat tartott a VIII. kerületi rendőrkapitányság, éjszakánként idején állítottak elő egy csomó férfit a kapitányság udvarára. Késő este megszámozták az előállítottakat és akkor vették észre, hogy egy ember hiányzik. Keresték mindenütt a szökevényt, de sehoh sem találták. Másnap reggel az egyik rendőr benézett a kapitányság félreeső helyére, hát ott gubbasztott egy kiugró vastartályon a keresett fiatalember. Előállították a főkapitányságra, mert hamis utlevelet találtak nála, amely Hechtl János névre szólott. A bünygyi nyilvántartóból megállapították, hogy a Hechtl nevet bitorolja, Montz Józsefnek hívják, akit nemrégiben jelentett föl a Schenker és Társa cég 12.000.000 korona elikkasztása miatt. Montz nemrég érkezett Budapestre kalandos hosszú utazás után. Tavaly állás nélkül volt — kezdte vallomását, minden állítását hiteles adatokkal igazolva — és megtakarított pénzével

kiutazott Párisba, hogy ott elhelyezkedjék.

— Párisban a vendéglőben — folytatta Montz — az asztalomhoz telepedett egy németül beszélő férfi, megkérdezte, mióta vagyok Párisban, van-e munkám, azután följajánlotta, hogy szerez nekem állást Marseilleben egy gépgyárban, utiköltséget is ad, csak senkinek nem szabad szólnom arról, hogy odautazom. Én kapva-kaptam ezen az ajánlaton, mert a zsebemben egy árva frank sem volt már.

Az ismeretlen nyomban adott 200 frank utiköltséget és egy lezárt borítékot, franciául megemlézve, Marseillebe,

azután kikísért a pályaudvarra, fölültetett a vonatra és szerencsés utat kívánt. Marseilleben kocsihoz szálltam és a boríték címzését megmutattam a kocsisnak. A francia konfliktus kihajlított a tengerpartra s megállott egy fellegrvár előtt, amely tengerpartra épült. A kapunál egy szerencsén katona állt őrt, aki a levél átvétele után azonnal föl kísért egy toronyszobába. Még aznap délután a világ minden tájáról összehireglett fiatalemberek társaságában

hajóra ültettek bennünket és mindjárt indultunk az afrikai partok felé.

Afrikába érve, egy kaszárnyában kaptunk egyenruhát és kemény munkára fogtak bennünket s úgy volt, hogy

az ujoncokat vizik a rif-kabilok frontja mögé harcétéri kiképzésre.

— A laktanyában — mondja — Montz — találkoztam először magyar fiukkal, az idegen légióban olyan magyarok is szolgálnak, akik már 4-5 éve szenvednek itt. Minden idegen légióbéli ujjone, belépésekor

500 frank „vérdíjat” kap a bőréről,

amelyet belépésekor elad a franciáknak. A menetszázadbeliek 250-250 frankot kaptak s a kiképzés után ugyancsak ennyit. Amint a pénz megvolt átszöktem egy szomszéd laktanyába a spákhhoz és ott elbujtam. Közben persze mindenütt őrzérek kerestek, mint szökevényt, töltött fegyverekkel. Két magyar bajtársammal másnap reggel kiszököttünk a városba, különböző helyeken élelmiszereket vásároltunk, mindenütt csak keveset, mert parancs van arra, hogy ha valamely idegen légióbéli katona föl tűnő sok élelmiszert vásárol, azonnal föl kell jelenteni, mert biztosan szökni készül.

Szükség közben nappal megbujtunk, éjszakáról éjszakára gyalogoltunk

és így sikerült eljutnunk a spanyolok által megszállott területekre, ahol elfogtak bennünket, de jól bántak velünk, majd hajón Spanyolországba vittek. A spanyol kikötőben többször fölszököttünk olasz hajókra, de mindig észrevettek bennünket. Végül egyedül eljutottam Svájcba. Közben a ruha teljesen lerongyolódott rólam, mindenféle munkát végeztem, hogy néhány frankot keressék. Sok küzdelem és vergődés után Ausztrián át egy árva fillér nélkül érkeztem vissza Budapestre.

Itt Pesten Montz József hosszú ideig nem kapott állást, vissza akart utazni Párisba, de nem mert saját nevén menni, mert félt, hogy mint francia katonaszökevényt elfogják. Ezért elment az anyakönyvi hivatalba, Hechtl János névre szóló születési bizonyítványt szerzett és ennek alapján hamis utlevelet kapott. Pénze azonban nem volt és ekkor beállott vámkezelőtisztviselőnek a Schenker és Társa céghez, ahol 12.000.000 koronát sikkasztott. Szökni akart Pestről, elutazása előtt bujkált, így akadt rá a razzia a kalandos multu fiatalemberre, akit fülei Szántó Jenő rendőrfogalmazó vasárnap letartóztattott a főkapitányságon.

— Szegeden agyonsújtott a villám egy kereskedőt. Szegedről telefonálja A Reggel tudósítója: Vasárnap este Szegeden nagy nyári záporosó volt. A villám beütött az alsóvárosi Rákóczi-utca 22. számú házba, ahol az ügyben fekvő Boér István fűszerkereskedőt agyonsújtotta. A helyszínére kiszállt rendőri és orvosi bizottság megállapította, hogy Boér István a villámcsapás áldozata lett. A villám a bezárt ablak féltábláját átütötte és így hatolt be a szobába. Boér István néhány perccel a tragikus végű villámcsapás előtt feküdt le s a másik ágyban fekvő édesapjával kedélyesen beszélgetett. Az apának az ijedségen kívül más baja nem történt.

— Lloyd George leghivebb barátja visszavonul a politikától. Londonból jelent A Reggel munkatársa: Sir Alfred Mond, aki 1910 óta az alsóház tagja volt és Lloyd George kormányában népegészségügyi miniszter, elhatározta, hogy szakít a politikával és visszavonul a magánéletbe. Sir Alfred Mond, amellyel, hogy Lloyd George egyik legbizalmasabb barátja, egy hatalmas angol vegyi konszern tulajdonosa is és visszavonulását betegségére teszi szükségessé, amelynek gyógykezelésére Németországba utazott, ahonnan Marienbadba fog ellátogatni.

— Alvás közben akarta agyonverni férjét. Vasárnap délelőtt súlyos sérülésekkel hozták Sashalomról a fővárosba Hegyi József 58 éves bádögösgédet. Kihalgatásakor Hegyi elmondotta, hogy vasárnap hajnalban alvás közben felesége baltával rátámadt és agyba-főbe verte. Csak a sikoltozásra összeszaladt szomszédok tudták megmenteni az agyonveréstől. Hegyit, aki felesége merénylete következtében állkapocstörést, valamint súlyos fejsérüléseket szenvedett, a Rókus-kórházban vették ápolás alá, a férje életére tőrő asszonyt pedig a sashalmi csendőrség letartóztatta.

Műasztalos
Markovics B. Legelőbb
Teréz-körút 25

— Kisértetjárás. Megint kisértetjárás volt és a multak véres árnyai megint tánéra perdültek előttünk. Jánosdeák, Jámbor... Rettenetes, hogy ezeknek a háborzongató éjszakáknak emlékeitől nem lehet menekülni. Amikor egy ilyen pörben elhangzik az utolsó szó, boldogan lélegzünk föl, mert azt hisszük, hogy ezekkel a kisértetekkel nem találkozunk többé. Láncraverték, négy fal közé zárták őket s mi békében folytatjuk mindennapi munkánkat. Már semmi sincs, ami a multakra emlékeztetne, de hirtelen megszólal a csengő és hallatszik a komor hang: *A tárgyalást megnyitom.* Az árnyak előbukkannak és meglevenedik minden borzalmával az eltemetettnek hitt mult. Hát sohse lesz ennek vége? Erős a meggyőződésünk, hogy megvan a jó szándék a kisértetek továbbsejtesére és távollattartására s bizonyára csak azon mulik a jószándék meghiusulása, hogy e véreskezű hősökben több férhasságot, több törvénytiszteletet tételül a bíróság, mint amennyi valóban beléjük szorult. Multjuk nem ad okot arra, hogy bennük ilyen erényeket keressünk, de kétségtelen, hogy a bíróban nemes és előkelő lélekre vall, ha a vádlottról is nemes előkelőség tesz föl. Vannak bírók, akik nem ily optimisták és a legsötétebb pesszimizmussal néznek a vádlottra, ha annak ujjain nem a vér, hanem a tinta nyomai látszanak. Ujjáírój, szerkesztő még nem tudott magának annyi hitelt szerezni bírónál, mint Jámbor ur. Az ujjáírót lefojgák, ha félórával lekésik a tárgyalásról, de Jámbor, a vádlott, még akkor is szabaddal védkezik, amikor féltucat tanu rábizonyította, hogy megérett a börtönre. Ez a bíró diszkrecionális joga és mi tisztelettel adózunk ennek a jognak. Csak éppen a kisértetjárások megisméllődése szempontjából tartjuk impraktikus dolognak ezt a bírói optimizmust. Mert ezeket a borzalmakat végighallgatni egyszer is elég és mert a kisértetek annyian vannak, hogy semmi szükség arra, hogy ugyanazzal másodsor is találkozzunk. Egy kissé kevesebb bírói optimizmussal elkerülhetők volna, hogy Jámbor urral másodsor is kelljen találkozunk. Éppen csak annyi kellett volna, hogy az első tárgyalási nap befejeztével nem bocsátják őt szabadon. Most aztán kereshetik a nyomát és ha megtalálták, kezdehetjük előlről az egészet. Ezért nem lehet egyhamar vége a kisértetjárásnak.

— Megfordult a hadiszerenese Marokkóban. Párisból táviratozza A Reggel tudósítója: Naulin tábornok hadparancsot adott ki, amely hiansulyozza, hogy a francia csapatok vitésége Taza és Fez előtt föltartóztatta az ellenség támadását. A háborúnak új szakasza kezdődik. Franciaországban és Algirből megerősítések érkeznek. Közeledik az óra, amikor Franciaország a marokkói harcétären bőséges erőforrásokkal fog rendelkezni és megbosszulja halottait.

— Rupert nyilatkozik az ellene megindított fegyelmi vizsgálatról. Schald Ernő tanácselnök és Rupert Rezső nemzetgyűlési képviselő legutóbbi afférje legközelebb foglalkoztatni fogja az Ügyvédi Kamara fegyelmi bíróságát is, amennyiben Rupert ellen az Ügyvédi Kamara elrendelte a vizsgálatot. Errevonatkozóan Rupert Rezső a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Igazságom tudatában emelt fölvel nézek a fegyelmi bíróság döntése elé. Természetesnek találom, hogy az Ügyvédi Kamara megindította ellenem a fegyelmi eljárást, ez azonban nemcsak elítélletésemre adhat alkalmat, hanem arra is, hogy az eljárás keretében megvédjek engem.

— Egy hetvennégy éves aggyastyán öngyilkossága. Vasárnap este a Városház-utca 8. szám alatti lakásán Weissner Samu 74 éves magánzó öngyilkossági szándékkal nyitva hagyta a gázcsapot. Tettét idejekorán észrevették s kihívták a mentőket, akik az öregurat eszméletlen állapotban a Rókus-kórházba szállították.

— Karfölvétel a Király-Színházban. Szordán délután 3 órakor a Király-Színházban karfölvétel lesz. Magas, szép és énekelni tudó fiatal hölgyek jelentkezzenek.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE

az ország legnagyobb női és férfi-divatkeimeáruháza, Budapest, IV. kerület, Koronaherceg-utca 14-16. sz.

A folyamatban lévő

MARADÉKÁRUSÍTÁS

alkalmával sokezer 1, 2, 3 és 4 méteres női- és férfi gyapju- és mosókeime

MARADÉK

meglepő olcsó árakon kerül eladásra

Gróf Bánffy Miklós egy kis erdélyi falu magányába vonult, ahol egyedül az irodalomnak akar ezután élni A volt külügyminiszter örökre kiábrándult a politikából és visszatért első szerelméhez, az írótolhoz

Kolozsvár, július 24.

(A Reggel tudósítójától.) Megírták a lapok, hogy gróf Bánffy Miklós, Magyarország volt külügyminisztere Kolozsvárra érkezett és három nappal itt időzése után kiutazott Válasz-utrá, atyjának, gróf Bánffy Györgynek birtokára. A bukaresti sajtó föltűzően sokat foglalkozik e kétségtelenül érdekes személyi hírel. Először a nagyon olvasott „Cuvantul” jelentette, hogy gróf Bánffy véglegesen visszaköltözik Erdélybe és itt a magyarság élére áll. A „Cuvantul” elég fontosnak tartotta ezt az eseményt arra, hogy a bukaresti külügyminiszteriumban érdeklődjék: tényleg adott-e a román kormány engedélyt gróf Bánffy Miklósnak arra, hogy fölvegye a román állampolgárságot? A lap e kérdésre azt a választ kapta, hogy

gróf Bánffy Miklós ilyen irányú kérelméről román kormánykörökben mit sem tudnak.

A Reggel erdélyi tudósítója föltétlenül hiteles forrásból állapította meg, mi az igazság a volt magyar külügyminiszter utazásához fűzött találgatásokban. Kétségtelenül megbízható értesülésem szerint a grófnak tényleg régi szándéka, hogy

teljesen visszavonuljon a politikától és leköltözzék Erdélybe.

ahová ifjúságának felejthetetlen emlékei kötik. Erdély magyarsága, amíg egyrészt örömmel vette tudomásul a szenális mágnás le-

költözését, másrészt tisztában van azzal, hogy gróf Bánffy Miklós politikai vezérségére nem számíthat, mert hiszen nyilvánvaló, hogy Bánffy viszálypedését a román kormány föltételekhez kötné, elsősorban ahhoz, hogy Erdély politikai életében aktív részt ne vegyen. Bánffy Miklósról pedig történelmi szerep várt Kolozsvárt. Hiszen szokatlanul érdekes, olykor bizarr pályafutása Erdély fővárosából indult ki; itt választották meg annak idején pártunkívüli szabadelvű programmal Kolozsvár országgyűlési képviselőjévé. Napi politika ugyan sohasem érdekelte, inkább kulturális problémák foglalkoztatták. Kisbán Miklósnak izzóbb volt a becsúvája, mint Bánffy Miklósnak. Most ismét Erdélyben van, amelynek történelme egy a Bánffy nemzetségével. Bizalmas barátai természetesen sorra fölkeresték és az egykori képviselő, az Opera és a Nemzeti volt kormánybiztosa, a Bethlen-kormány külügyminisztere meghitt körében elmondotta, hogy politikai ambíciói most már igazán nincsenek, a politikában elfáradt és végkép kiábrándult e mesterségből.

Választon akar élni, ahol gyermekeit töltötte. A kis falu magányában visszatért első szerelméhez, az írótolhoz,

amelyből az élet és a politika forgószele elragadta. Így, ha gróf Bánffy Miklósból nem is lehet kisebbségi politikai vezér, de a poraiból megelevenedett erdélyi irodalom a maga számára követelheti Kisbán Miklóst, aki a diplomácia zöld asztala mellől visszavágyódott az erdélyi író szerény íróasztalához.

— Véget ért Madridban a marokkói konferencia. Madridból jelentik: A francia és spanyol delegátusok aláírták a marokkói spanyol és francia érdekzóna határaitól, valamint a francia és spanyol hatóságok együttműködéséről szóló szerződést. A konferencia ezzel véget ért. A két állam kötelezte magát, hogy különbéket egyik sem köt és biztosítja egymásnak zónájukra vonatkozóan az üldözés és átörpülés jogát. Ami a határokat illeti, az 1912. évi szerződés alapján modus vivendiben állapodtak meg, amely miniket fel érdekeit kielégíti.

— Az első magyar gyermekfürdő: Siófok. Anyák számára, akiknek sorduló gyermekük van, a legnagyobb probléma volt mindig, hogy hová vigyék nyaralni gyermeküket? Külföldön már régen kialakultak speciális gyermeknyaralóhelyek, Magyarországon az idei nyár hozta meg a döntést és tetto elismertté, hogy gyermekek számára a legideálisabb fürdőhely: Siófok. Elsősorban a strand az, amiért az anyák legszívesebben Siófokra viszik gyermeküket: a siófoki strand víze a többi baltoni fürdőkénél jóval magasabb hőmérsékletű és a kellemesen langyos vízben jó messzire bemehet a gyermek, akár egyedül is, anélkül, hogy ellepné a víz. Kint a parton, valamint a fürdő parkjában is része lehet a gyermekeknek minden kedvelt sportjának, a futballban épp úgy, mint a ping-pongnak. A strandon pedig usztrikóban vagy elegáns pizsamában jazz-band zenéjére táncolnak a gyermekek. Siófok a gyermekek Eldorádjája lett. Az anyák pedig egyrészt azért viszik őket Siófokra, mert az orvos tanácsolja, másrészt: mert Siófok a legalkalmasabb fürdőhely arra, hogy gyermekük mellett ők maguk is jól mulassanak. A strandon játszó jazz-bandon kívül délután ifj. Sárai Elemér bandája szórakoztatja a vendégeket, este a Londonból hazatért Magyar Imre játssza föl a legszébb magyar dalokat és a legújabb londoni slágereket. A zsufolt szállodák és villák bizonyítják, hogy jól lehet élni Siófokon — gyermekeknek és fölntötteknek egyaránt.

— Házasság. Deutsch Matild Rákosliget, andódi ifj. Czuczor L. Mihály Budapest, jegyvesek.

— Héjjaséknál Kecskeméten — Brády Sándorról — Alakok a báról — Beck Zsuzsanna levele — Idei nyár — Kemény bácsi és még sok érdekes cikk a „Pesti Futár” ma megjelent augusztusi számában. Ára 6000 korona.

— Nincs többé kényszerzubbony Csehországban. Prágából írja A Reggel tudósítója: A cseh egészségügyi miniszterium megtiltotta, hogy az elmeegógyintézetekben a kényszerzubbonyt czentul használják. Csak egész kivételes esetekben szabad a betegek kényszerzubbonyt adni, amikor egyik elmeegógyintézetből a másikba szállítják őket.

— Legett az orleansi hercegek ősi kastélya Franciaországban. Párisból írja A Reggel tudósítója: Az orleansi hercegi család ősi széke, a randaumonti kastély, Vichy közelében, amely ézidőszerint Montpensier herceg tulajdona, legett. A kastélyban sokmillió értékű mükines és történelmi emléktárgy volt fölhalmozva.

— Újságrögyetemet terveznek Zürichben. Az elmúlt hetekben Wettstein Oszkár svájci igazságügyminiszter elnöklete alatt tárgyalások folytak Zürichben egy nemzetközi egyetem föllállításáról, amely hírlapírók és politikai pályára készülő kiképzésével foglalkozna. Az új egyetemen az előkészítőbizottság tervei szerint előadásokat tartanának minden irányú kiváló politikusi és tudósal, így Lloyd George, Nitzi, Scipet, Herriot, MacDonald, gróf Apponyi Albert, gróf Teleki Pál, Czettler Jenő, Hellpach, Motta és mások. Érdekes újítás volna, hogy az előadónak nem is kellene Zürichbe menniök — ha úgy tetszik — rádió is megtarthatnák előadásait. A nemzetközi egyetem titkárságának vezetésére dr. Nyékhegyi István szemelték ki, aki Bárczy István volt igazságügyminiszter leányát, Bárczy Piroskát akarja megnyerni a titkárnői állásra. A bizottság a teljes esmlgességet biztosítandó, elhatározta, hogy a svájci kormányt kivéve, nem fogad el egy államtól sem semminemű támogatást, nehogy ennek ürüge alatt befolyást akarjanak az új egyetemre gyakorolni. A tervek szerint 2.000.000 frank töke évi 50.000 frankos kamata biztosítaná az intézmény állandó fönnállását. A tandíj 250 frank lenno félévénként és a hallgatók külön internátusban nyernének teljes ellátást. A tervbevett egyetemre, amely valószípüleg 1925 februárjában nyílik meg, bárki beiratkozhatik, akinek érettségije van.

— Yes világitó csodarózsák magyarúzata. Ez az égi tűz, amelyet a rózsza titokban ellop a nap-tól, hogy az éj sötétjében misztikus fényességben tündököljön.

— Forduljunk mindennemü hitel- és snanciális ügyben legnagyobb bizalommal hazánk békebeli legtekintélyesebb és legmegbízhatóbb bankcégehez: a Róth Bankhoz, Budapest, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

MICHELIN PNEU

(GYARI RAKTAR) AUTÓFÖLSZERELÉSEK
NAGY JÓZSEF
ANDRASSY-UT 34
TELEFON 21-97

— A Kuria érdekes intézkedése a csongrádi bombamerénylet bünügyében. A csongrádi bombamerénylet bünpörében tudvalevően a budapesti ítélőtábla helybenhagyta a szolnoki törvénytörés fölmentő ítéletét és ismeretes az a tény is, hogy ezt a fölmentő ítéletet dr. Kéhler Béla fögyűészhelyettes megnyugvással tudomásul vette. Az ügyben szereplő sértettek jogi képviselője, dr. Fábán Béla és dr. Fábán Sándor jelentettek be semmisségi panaszt a fölmentő ítélet ellen, mire dr. Ulain Ferenc, mint a Piroska testvérek jogi védője tiltakozással élt, azt vitatván, hogy a sértetteknek a táblai ítélet ellen nincs joguk a pörorvoslatra és kérte, hogy a fölmentő ítéletet jogerősnek nyilvánítsák. A tábla azonban elfogadta a bejelentett semmisségi panaszokat és így a csongrádi bombamerénylet iratait a Kuriahoz terjesztették föl. A legfelsőbb bíróságnál dr. Ráth Zsigmond tanácsa kapta meg az ügyet és az ügy előadója dr. Szlavek Ferenc kuriai bírót jelölte ki. A semmisségi panaszok nyilvános tárgyalása előtt most a Kuria érdekes közbenszóló intézkedést tett, visszaküldte az iratokat az ítélőtáblához azzal a meghagyással, hogy az ítéletet írásban kézbesítsék ki a csongrádi bombamerénylet bünpörében szereplő azon sértetteknek is, akik nem képviseltették magukat ügyvéd által a táblai fötárgyaláson. Dr. Fábán Béla és Fábán Sándor ugyanis 25 sértettnek volt a jogi képviselője és ezeken kívül nyolc sértett egyáltalán nem küldött ügyvédet a tárgyalásra. A Kuria közbenszóló határozata kimondja, hogy módot kell adni az ügy valamennyi sértettjének arra, hogy nyilatkozhassék, vajjon megnyugszik-e a fölmentő ítéletben, vagy semmisségi panaszt jelent be az ellen. Az ítélőtábla a Kuria meghagyásához képest az ítéletet már leküldötte a szolnoki törvénytöréshez kézbesítés végett, de értesülésünk szerint csak ezen a héten kapják meg az érdekeltek a tábla ítéletét. Ettől számított 8 nap alatt kell aztán nyilatkozniok a bejelentendő jogorvoslatról. Így kerülnek majd vissza az iratok a Kuriahoz, ahol az öszszel nyilvános tárgyalást tűznek ki a semmisségi panaszok tárgyalására, ahol a vádat nem a koronaugyészék képviseli majd, hanem a pót-magánvádló sértettek jogi képviselői.

— Betöltötték a szociáldemokrata rokkantak vasárnapi gyűlését. A szociáldemokrata pártban szervezkedett rokkantak vasárnap délután a Vasmunkásszövetség Töbökölty-úti otthonában nagygyűlést akartak tartani, amelyen dr. Györki Imre szociáldemokrata képviselő ismertette volna a háboru áldozatainak súlyos helyzetét. A rendörség azonban szombaton este értesítette a rokkantak vezetőségét, hogy a gyűlés megtartását a politikai helyzetre való tekintettel nem engedélyezi.

— A békéscsabai mozi tolvajai. Békéscsabáról értesítették vasárnap a budapesti rendörséget, hogy az ottani Apolló-mozgósínházban ismeretlen tettes 3 darab filmet ellopott. A filmek értéke 60 millió korona. Miután a tettes Budapest felé szökött, a főkapitányság megindította a nyomozást.

— „A nóta vége” 34-40. Szüknek bizonyul a Budai Színház tágas, szellős nézőtere az odátöduló közönség befogadására. Budapest nyári életének legkedvesebb, legmulatságosabb estéjét garantálja „A nóta vége” Honthy Hanna, Kiss Ferenc, Vig Manci, Kabos Gyula regyogó együttesének előadásában.

NYILATKOZAT

Az egyes lapokban megjelent azon hamis híresztelésekkel szemben, hogy az izzólámpák árai újölag emelkedtek, kijelentjük, hogy a kitünően bevált és a technika legújabb vívmányai szerint készült

ORION

lámpák árát február 3-ika óta nem emeltük. Mindenkinek módjában áll tehát öszsi szükségletét

LÁMPÁNKAL

változatlan áron födözni
Minden típus raktáron!
Kapható mindenütt!

Magyar Wolframlámpagyár
Kremenezky János r. t.
Városi Iroda: VI, Teréz-köru 19

Dr. Abrams-féle gyógykezelés

tuberkulózis, asthma, izületi bántalmak, különféle idögbajok, vörbaj, hátgerinc-betegségek, étvágytalanság, érelmeszesedés stb. ellen

Budapest, VII. ker., Hungária-köru 11/A
Rendelés: délelött 9-1-ig és délután 3-6-ig

NAGYVÁROSI PÉNZMUTALÁSI ÉRTÉKESÍTŐ

MINDENYKÉPP 128
MINDEN SZÁMBAN 100
SCHAFER DOBRENFETER 4. EZER

MICHELIN PNEU
(GYARI RAKTAR) AUTÓFÖLSZERELÉSEK
NAGY JÓZSEF
ANDRASSY-UT 34
TELEFON 21-97

Megjelent! **NAGYVÁROS ZSIDÓK NÉLKÜL** (DIE STADT BETTAUER: OHNE JUDEN)

Kapható: könyvkereskedésekben, pályaudvarokon és az újságárusító pavillonokban

— Hello... hogy is hívják Magát, kedves Nagyság ott Amerikában, akinek az a kenere hogy szép szőlő fellow, jól megtanult lovagolni, ugrani és uszni s mint világstar járja hódítva, bódítva mozgó fényképeivel a kinematográf-boltok vásznait. Sőt, most arról van szó hogy elevenen lesz szerencsénk talán Magához, dear young man, mert odakint a magyar konjunktúra odáig emelkedett, hogy direkt eredeti magyar képet akarnak csinálni az amerikaiak. Magyar cowboy-romantikát. Hortobágyi prairie-regényt. *Betyártörténetet. Rózsa Sándor históriáját.* Ez a férfi-star Magyarországra indul, hogy itt helyben, vad magyar countryban, magyar model után mintázza meg a betyárt. Jöjjön édes nagyság. *Come, old boy!* Itt aztán talál modelt eleget! Sem a newyorki kínai negyedben, sem Alaskában, sem az albán hegyek közt, sem a macedon sikon olyan megbízható betyárokat nem találna, mint a hungarian countryban. Nem is kell a Hortobágyra kimennie, se a szegedi tanyák közt strapálni magát, my dear; a magyar prairie-ken, a people közt talán nem is találna egy árva pofát olyat, aki a maga fantáziáját kielégíti, mikor betyárt keres. A magyar paraszt legény nem betyár, my dear! És ha Rózsa Sándor viselt dolgai után kutat, esetleg arra fog rájönni, hogy a mi régi Rózsa Sándorunk nem is betyár volt, hanem egy igazi angol gentleman. *Csak maradjon majd itt Pesten, drága Nagyság.* A mi betyárjainkból itt fogja a legszebb példányokat találni. Itt járnak az aszfalton, fényes nappal, esetleg autóban ülnek, annyira már civilizálódtak a magyar betyárok. Uraknak tudnak öltözni, autót tudnak vezetni, kölni vizet is használnak. *csak a vért nem tudja még egyik-másik a kezéről lemosni.* Az ujját megnyalja majd utánuk, olyan gusztu betyár-modelleket csip itt, my dear, ha megérkezik és körülnéz egy kicsit Pesten. *Come, old fellow, hello!*

— Csütörtökön lesz a pékmesterek és sütőmunkások egyezkedő ankétja a kereskedelemügyi miniszteriumban. Háromhetes elkeseredett harc után egyelőre nyugvópontra jutott a sütőmunkások és pékmesterek küzdelme. A nyolcnapos fegyverszünet azonban még korántsem jelent a békét a sütőiparban, mivel a munkáltatók számottevő kisebbsége, amely a pékmesterek nagygyűlésén is a vasárnapi munkaszünet ellen foglalt állást, nem tud beletnyugodni a határozatba. A nagypékek kezdettől elleneztek a vasárnapi munkaszünetet és ma is azt hangoztatják, hogy ez a szünetelés úgy a nagyközönség, mint az ő magánérdekeiket egyformán sérti. Ez azonban egyelőre nem változtat a vasárnapi munkaszünet kérdésén. A munkások ugyanis most már a kismesterekkel egyetértve, a legrövidebb időn belül a részletkérdésekre vonatkozóan is megállapodásra akarnak jutni és ezért már e hét csütörtökjén ankétre gyűlnek össze a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az ankét eredményeit mindkét fél képviselői még ugyanezen a napon közlik megbízó testületeikkel és ha ezek a megállapodásokat elfogadják, úgy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó határozatot jóváhagyás végett még e héten fölküldik a kereskedelemügyi miniszteriumba. A pékmesterek most már az irányban kezdtek akciózni, hogy vasárnap zárva tarthassák boltjaikat is. Ertesülésünk szerint a sütőiparpartestületben a vasárnapi munkaszünet kimondása miatt fölmerült ellentétek nem fognak, szakadásra vezetni, mivel a kisebbségben maradt nagypékek — amint e részről munkatársunk előtt kijelentették — tudják, hogy a határozat törvénybefoglalása esetén minden ellenzéki mozgalmuk úgy is hiábavaló marad és ez csak a munkáltatóképviseletek egységét gyöngítheti.

— Egy tizenkétéves német árvagyerek gyalog jött Berlinből Budapestre. Vasárnap délután Pilisborosjenőről a budapesti főkapitányságra kísérték egy szőkehajú, élénk tekintetű, meztelbás kisfiút. A tizenkétéves fiúcskán német bőrnadrág és kék turistaing volt, sem cipőt, sem kalapot nem viselt. A pilisborosjenői községi jegyző jelentése szerint a fiú, aki csak németül beszél, tegnap érkezett a faluba, beállított egy hentesmesterhez és arra kérte, hogy fogadja föl inasnak. Mivel nem tudott semmiféle okmányt fölmutatni, értesítették a községi jegyzőt, aki a gyermeket maga elé hívatta. A fiúcska a jegyzőnek elmondotta, hogy Fritz Schneidernek hívják, a Berlin melletti Cotbus faluból való. Édesanyja három év előtt, édesapja pedig, aki szövómunkás volt, két év előtt meghalt. Rokonai nem voltak. Mikor árvaságar jutott, egy ideig annak a Berlinerstrassei háznak lakójánál maradt, ahol szülei éltek. Két évvel ezelőtt, tízéves korában, világgá ment és gyalog barangolt Németországban faluról-falura járt, a parasztoktól kapott élelmet és szállást. Télen egy parasztnál húzódott meg, de tavasszal ismét odébbállt. Gyalog érkezett Ausztriába, onnan pedig három hét előtt a magyar határra. A főkapitányságon kétkedve fogadták ezt a hihetetlennek látszó történetet, de a kisfiú minden zavarodottság nélkül minden részletében megismételte a községi jegyző előtt elmondottakat. Tudja azt, hogy Magyarországot fővárosában van, ahol a Dunán nagy hajók járnak és ahol sok szőlő terem. Fritz Schneidert átviszék a rendőrbírószághoz, ahol meg fogják állapítani, hogy igazat mondott-e vagy sem. Amikor előadását jegyzőkönyvbe vették, a kisfiú kijelentette, hogy itt akar maradni Magyarországon és a hentesmesterséget akarja megtanulni.

„A sztár élete sem fenékiig tejfel“ ... Rátkai Márton a kegyelemkávéról és kegyelemkuglótról, a sztárélet dárídóiról és börtjeiről s végül saját életéről is

(A Reggel munkatársától.) Vasárnap este 11 órakor az inspekción tűzoltó eloltotta a Király-Színház lámpáit s ezzel az aktussal lezáródott az 1924-25-ös fekete rezsím. Ma este már csak Budán és a Ligetben játszanak, tikkadt lombok alatt, villamoscsilingelés között, a halott téli színházak sztárjaival. Soha még így épület össze nem omlott, zászló ily gyászosan nem hullott alá, csillag így el nem halványult, mint a színészeké. Ehhez a kérdéshez szól hozzá A Reggel fölkeresére az alábbiakban Rátkai Márton, abból az alkalomból, hogy vasárnap este játszott a „Régi szép Budapest“-et 65-ödször a Király-Színházban. Ő és kollégái adtak kenyeret száz és száz koldus kollégának, azok asszonyainak és gyermekeinek, azoknak, akik munka és betevő falat nélkül maradtak. Rekkent hőségben dolgoztak estéről-estére, július végén. Rátkai fáradtan törli magáról a masztixot. Köröskörül zengnek az öltözők, a publikum már rég elment, csak a színészek vetkőznek s öltöznek még — ma este utoljára. Viháncoló leányok rohannak végig a folyosón. „Szervuszatok, szervuszatok!“ Mint amikor vakációra mennek a diákok. Rátkai még mindig liheg a fáradtságtól.

— Egy néz ki egy „sztár“ — mondom esőn-nyesen.

— Mi az, hogy sztár? — kérdi elvillanva, mint a légtörő elektromosság. — Gyűlölöm ezt a szót, hogy „sztár“. Nincs sztár, csak színészek vannak, akik bebizonyították, hogy egy darabot „vinni“ tudnak. És ezeket a színészeket az igazgatók jobban fizetik meg, mint a többi, ennyi az egész. S amíg ilyen színészek lesznek, akikben az igazgatók üzleteket látnak, addig az ilyen színészeknek mindig nagy és legnagyobb gázsija lesz. Azt hallom, hogy

**Fedák tizmilliót fog kapni a Vigszínház-
től esténként, ha ősszel újból föl fog lépni
az „Antónia“-ban!**

Kérdem: nem érdemi meg ezt a tiz milliót, amikor estéről-estére biztosan telt házat, szóval maximális bevételt fog „csinálni“? Ha én egy szép este kifecseltem a lábamat s az orvos azt mondja, hogy egyelőre — de legalább két hónapig nem játszhatom s aztán két hónap múlva külső, hogy újabb két hónapig, de esetleg egy évig sem táncolhatok, akkor mi történik? Vagy mi történik akkor, ha egy vakbél-operáció után nem vagyok képes az teljesíteni, amiért úgy fizessenek, mint azelőtt? Akkor az történik, hogy

a sztár letörik.

elmulik, lomtárba kerül. Tehát, igenis, addig kell úgy megfizetni, hogy bizonyos tartalékokat tudjon gyűjteni magának azokra az eszenyvalóságokra, amelyek az életben léptenyomon előállhatnak, amíg bírja szusszal, erővel, tehetséggel. A színészre amúgy is ezer rendkívüli veszély leselkedik, nála minden ránc költőnek számít és minden ősz hajszál, amely más pályán tiszteletet parancsol, őt rohamosan viszi a nálunk olyan szokásos „vén marha“ elnevezés felé. Hogyha az a sztár véletlenül nem színésznek, hanem bankigazgatónak születik, akkor ugyanazzal a — mondjuk: rátermettséggel — negyven éves korában háza, palotája, birtoka és — két autója van. Miért van az hát, hogy

csak a színésztől veszik rossz néven, ha szabadabban mer lélegzeni?!

Vagy csak az kelt megnyugvást, ha a hajdan

**Színészek
sorsjátéka**
a Nyugdíjintézet javára
**5000
koronáért
nyerhet**

egy teljesen felszerelt új autóból,
egy nemes szőrméből készült női bundát,
egy teljesen felszerelt motorkerékpárt, (oldalkocsival)
két teljesen felszerelt motorkerékpárt,
tiz teljesen felszerelt kerékpárt.
Sorsjegyek minden tőzsdében kaphatók!
Huzás 1925 augusztus 23-án.
Sorsjegyek viszonteladónak is
ÉRTÉKFORGALMI BANK RT.-nál
Zrínyi-utca 14 (telefon 132-58, 133-91) kaphatók

agyonatpólt és agyonünnepelt színész karácsony este ott ül a Newyork-kávéházban és

megkapja a kegyelemkávét és a kegyelemkuglótot?

A közönség itél, ő emeli föl a művészt és ő teszi félre, a két határvonal közötti korszakot joga és kötelessége a művészek kihasználni!

— Egyébként, Marciám? Az étellel rendben? — Most ki vagyok békülve vele, mert két évi szakadatlan munka után — ezalatt a két év alatt ünnepek számított, ha egy vasárnap nem kellett kétszer, délután és este is játszaniom — végre elmehetek a feleségemmel és a leánnyommal egy kicsit Olaszországba. Egyébként: — sokszor összepofozkodtunk — az Élet és én — sohse akartam az Életnek elhinni, hogy neki van igaza, lázadtam ellene, ilyenkor azután mindig nagyot ütött a fejemre, amíg végre észretértem s beláttam, hogy mégis csak neki van igaza s minden úgy van jól, ahogy van. Szóval, bölcs ember lett belőlem; nyugodtan ülök az öltözőmben s várom a harmadik csöngetést. Mert nagy boldogság ám, tekintetes uram, minden este megnevettetni 1200 embert. Már pedig én megnevettettem őket minden este. *Musszám nevetni nekik...*

A portás kopogtat az öltöző ajtaján. Már mindenki elment, a primadonna, a szubrett, a bonviván, a kóristák, csak mi vagyunk még az egész épületben. Elfogódva lépek ki a kapun: a Király-Színház fölött az utolsó lámpával együtt kialszik a régi — ez a szó jut az eszembe, hogy: *ferenczjosefi* uralom. Ki tudja, ezután mi lesz... Beszállunk Rátkai Mercedesébe s a kocsit nekivág a sötét Csengery-utcának.

Egyed Zoltán

— Barabás Béla panaszkodik, hogy Magyarországnak nem kellene az aradi vértanúsobrokok. Aradról írja A Reggel tudósítója: Az aradi Szabadság-téren, magas deszkakerítés mögött bontják a tizenhárom aradi vértanú szoborcsoportozatát. A szobrok elszállítását a magyar kormányknak kellett volna fölkarolnia, azonban ez nem tette magáévá a kérdést azzal a jelentőséggel, aminőt valóban megérdemelte. Dr. Barabás Béla, a volt híres magyar politikus, ma aradi ügyvéd, A Reggel munkatársának a következőkben panaszkodik a magyar kormány indolenciájáról:

— A vértanúknak ell kell innen költözniök, ezt már rég tudom. Interveniáltam a magyar kormánynál, amely kijelentette, hogy átveszi a szoborcsoportot. A román kormány is hajlandó volt kiadni és várta, hogy jöjjenek érte... A szobrok pedig deszkakoporsóban várták a föltámadást... Én többször jártam fönt Budapestben, hogy vigyék el a szegény vértanukat, mindig ígéretet is tettek... Beszéltem mind egyik miniszterrel, mindegyik ígéretet is tett, hogyne, hogyne, szegény vértanúk... De senki sem jelentkezett a szobrokért. Amikor bontani kezdték a csoportozatot és dolgozni kezdett a kalapács, azonnal irtam a magyar külügyminiszteriumnak, hogy itt az ideje a szobrokért jönni. Még választ sem kaptam a dohemre. De tudom, ha majd a szobrok valami lovas pincében rozsdásodnak, akkor majd lesz egetverő kiáltás, de amikor még lehet segíteni, senki sem segít szegény vértanúkon.

— Kinyitotta az esernyőjét és — agyonnyújtotta a villám. Genből írja A Reggel tudósítója: Szinte hihetetlen módon ölt meg a vihar egy Haeflinger nevű kereskedőt, aki feleségével gyanútlanul sétált. Amikor a vihar hirtelen kelt, a kereskedő kinyitotta vasnyelű esernyőjét, amelybe a következő pillanatban becsúszott a villám. Haeflinger azonnal meghalt, felesége, aki belékarolva haladt, súlyos égési sebeket szenvedett.

— Ingeny nyerhet 1 női vagy férfi téli szőrmekabátot, 5 női kosztüm- vagy 5 férfilönyelmét és 10 kész női ruhát mosókémből a Fenyves-sorsjegyekkel. Ezen sorsjegyek áruházainkban (Cálya-tér 7, Koronahercog-utca 8, Károly-körút 9, Károly-körút 10) vételkötelezettség nélkül állnak minden vevőnknek rendelkezésre.

— Dollár, angol font és svájci frank jelzálogkölcsönt 10 évi időtartamra évi 10 százalékos kamattal mellett folyó-sított budapesti bérházakra és mezőgazdasági nagybirtokokra a Róth Bank Jelzálogosztálya: Budapest, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

GYERMEKEK BOLDOG OTTHONA

Krúdy Gyuláné Gyermekotthona, Budapest, II. Hűvösvölgy, Páfrány-ut 7. (Telefon: Zugliget 61.)

Már kétszázötven korthól fölvesz gyermekeket nevelésre, tanításra, egészségre. Orvosi látogatás naponta. Polgári árak. Gyermekek részére a legjobb konyha és a tanulás testgyakorlással is egybe van kötve. A várostól 15 percrenyre, közlekedés az öt percrenként induló 81-es villamossal, leszállás a Nagyhidnál. A legelőkelőbb orvostanárak által is javasolt gyermekotthon.

Gyermekek Boldog Otthona (Telefon: Zugliget 61.)

BRILLIANSOKAT gyöngyöket, réz-
giségeket bárkinél
drágábban vess.
Szőkely Emil Király 51
utca 51 (Teréz-templ., szemb.,
Tel. J. 105-35)

Vázsonyi Vilmos lakásépítő javaslatait elfogadta Vass helyettes miniszterelnök

Uj adóval sujtják a „nemzeti ajándékkal megáldott“ ingatlanokat — Vázsonyi nyilatkozata a házbérelés eredményéről és a Kormány legközelebbi teendőiről

(A Reggel tudósítójától.) Hét napig tartott a demokratikus ellenzék és a különböző érdekképviseletek offenzívája a házbérelésfelvételt megszüntető minisztertanácsi határozat ellen és a nyolcadik napon Vass József helyettes miniszterelnök bejelentette a szanálási bizottságban, hogy 1%-os késedelmi kamatfizetés terhe alatt augusztus 1-től kezdődően is igénybevehetik a részletfizetés kedvezményét mindazok, akik valamely hivataltól nem egy összegben kapják meg a lakpénzüket. A 33 tagú bizottság ellenzéki tagjai jobb hiányában megelégedtek ezzel a megoldással is, egyszersmind azonban elérkezettnek látták az időt arra, hogy

megindítsák akciójukat a boltok és a lakások forgalmának 1926 május, illetően november elsejére tervezett fölszabadítása ellen.

Erről az akcióról, valamint a szanálási bizottság ülésének eredményéről

Vázsonyi Vilmos

a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— A 33-as bizottság üléséről nagyon hiányos tudósítások jelentek meg és így a közönség éppen csak annyit tud, hogy a kormány az augusztusi házbérelésfelvételének ügyében végtére is jobb belátásra jutott. Hogy a kormány visszavonulását egyes kikötésekkel fűdözte, azon nem kell fönnakadnunk. A lényeges az, hogy mindenki, aki ennek szükségét látja, havi részletekben fizetheti augusztusi házbérelését. Nem tulságosan fontos, hogy a kincstári haszonrészesedést, amely most már az eddig érvényben volt adótétel fele és a bér 12½%-a, havi részletek helyett egy összegben kell megfizetni. Szemmellátható, hogy a kormány — előző nyilatkozata alapján — fönn akarta tartani a negyedévi bérfizetés elvét, de a gyakorlatban engedett a közvélemény egyértelmű óhajának és megengedte a részletfizetést. Nagyjában és egészében így is meg lehetünk elégedve az elért eredménnyel. Ezzel az eredménnyel csak Sándor Pál, az Omke kiváló elnöke lehet elégedetlen, aki heves szemrehányást tett a demokratikus ellenzék pártjainak, hogy gazdasági kérdésekkel mernek joglalkozni és aki a kereskedelem hitelképességének zászlaját lobogtatta meg a részletfizetés kedvezményével szemben és

a zászló nyelével fejbeütötte azokat, akik a 33-as bizottságot egybehívták.

A házbérelésfelvétel ügye, véleményem szerint, alárendelt része a lakáskérdésnek, bizonyos haladást jelent tehát az, hogy 33-as bizottság ülésén a dolgok lényege is szóba került. 1926 május, illetve november 1-én ugyanis az eddigi törvényes rendelkezések szerint szabaddá válnék a házbérelés és a fölmondás. Amde

szabad forgalom csak a szabad verseny föltételeinek bekövetkezése után lehetséges.

A népjóléti miniszter három esztendővel ezelőtt kijelentette, hogy évenként 1000 új lakást fog produkálni és ez az évi produkció a szabad forgalom előfeltétele. A népjóléti miniszter programjának megvalósítása 5000 új lakást jelentene a szabad forgalomnak a törvényben meghatározott terminusáig. Kérdésemre kijelentette a népjóléti miniszter ur, hogy az összes különböző akciók eredményeképpen eddig csak 1400 új lakás épült. Lehetetlen volt a program beváltása főképpen azért, mert

a koronaromlás kezdőpontján a pénzügyminiszter vonakodott építkezésekkel konzerválni a zuhanó koronát.

Bizonyos tehát, hogy a tervezett terminusra nem lehet szabadjára ereszteni a házbérelést s a lakosságot. Amíg az építési akció elemezőszámú új lakást nem biztosít, a házbérelés nem lehet az aranyparitás 50%-án fölüli emelni és nem lehet szabaddá tenni a fölmondást. A bérek 50%-os aranyparitása a valóságban különben is több az 50%-nál, mert az alap az 1917 november 1-i bér, amikor koronánk a svájci frankkal szemben már jelentékeny diszparitásba volt. Különben is a háztulajdon ma sokkal kedvezőbb helyzetben van, mint a béke idején. Ezt a kedvező helyzetet az teremtetta meg, hogy a háztulajdon, mint minden ingatlan tulajdon, könnyűszerrel megcsinálta a maga tehermentesítését, amikor lerongyolt papirkoronában fizette vissza az aranykoronában fölvetett jelzálogos kölcsönöket. A házak legnagyobb része jelzálogos kölcsönből és esetleg még egy második tételű bankkölcsönből

épült föl. A ház hozadékának legjelentékenyebb része a béke idején a kölcsönök törlesztési részletének fizetésére lett fordítva. A korona leromlásával ezek a részletek többé nem jászottak szerepet és minden jelentőségük elenyészett, akár rajtahagyta a terhet a háztulajdonos a házában, akár könnyűszerrel kifizette az egész kölcsönt lerongyolt papirkoronában. Ilyen körülmények között

bármilyen bérházzal megcsinálható az a számadás, hogy ma jobb a jövedelmezhetősége, mint volt a békében.

A 33-as bizottság ülésén az volt tehát az első követelése, hogy 1926 május, illetve november elsejéi terminusokat ki kell tolni arra az időre, amikor a lakásakciónak már meg lesz a kellő eredménye. A lakásakciónak azonban nem elég beszélni, hanem rá kell mutatni arra is, hogy mi módon vihető keresztül és mi legyen a fődözete. Az kétségtelen, hogy a magánépítkezések nagyobb mérvű megindulásával még hosszú ideig hiába reménykedünk. A magánépítkezés megindulásának egyik alapja az alacsony kamatláb, amely a tőkét ingatlanbefektetésekre csábítja, másik alapja az olcsó jelzáloghitel, amely az építkezést megkönnyíti. Ezek az előfeltételek nincsenek meg. Sőt, minthogy a háztulajdon, mint minden ingatlan tulajdon, az aranykoronában fölvetett kölcsönöket elenyésző törtszámokban, lerongyolt papirkoronában fizette vissza,

nagy nemzeti ajándékhoz jutott,

amely által a tulajdonos házában felét, tullehelt ingatlanát akár kétharmadát, egyszerre ajándékba kapta. Ezzel a nemzeti ajándékkal nem lehet az új házaknak konkurrálni, különösen akkor nem, amikor az építési anyagok is

Kedden avatják föl a Gróf Bethlen István-Udvart, de még egy igényjogosult sem tudja, hogy megkapta-e a kért lakást

(A Reggel tudósítójától.) A Keresztény Községi Párt több mint egy évig küzdött a terv ellen, hogy az állam bérpalotát építsen az Attila-köruton azokra a telkekre, amelyeket a népjóléti miniszterium a Közmunkatanácsból vásárolt. Wolff Károly személyesen kereste föl annak idején az apró, dűledező földszintes házak lakóit és kioktatta őket, hogy hogyan védekezzenek — a kitaláltatás ellen. A kurzus harcra vereséggel végződött és a bérpalota jóval kevesebb idő alatt, mint amennyit a harcok igénybe vettek, fölépült. A kormányzó

kedden avatja föl és adja át rendeltetésének a palotát,

amely „Gróf Bethlen István-Udvart“ nevet kapta. Az építkezést 1924 április elején kezdték meg dr. Neuschloss-Knüsli Kornél és ifju Gyenes Lajos műépítészek tervei szerint, akiknek az volt a megbízatásuk, hogy az 540 négyzetöl telken a terület leggazdaságosabb kihasználásával minél több 2, 3 és 4 szobából álló lakást építsenek. A palota tíz emelet-sorral épült, amelyek közül kettőt a földben, nyolcat a föld fölött helyeztek el. Minden emeleten 15 lakás van, még pedig 2 négy-szobás, 4 háromszobás és 9 kétszobás.

Összesen 96 lakása van a bérpalotának.

A bérpalota homlokzati részét Mária Terézia-korabeli barokk-stílusban építették, mert ez a stílus felel meg leginkább a Tabánt domináló királyi palotának és a Tabán hagyományának.

Párizs
GUMMI

Világszabadalom.

Kellemesen óv meg mindenféle meglepetéstől Kapható drogériákban és gyógytárakban. Ár 3000 kor.

messze túl vannak az aranyparitáson. Ilyen körülmények között csak az állam építhet, vagy a városok. Véleményem szerint helyesebb, ha a városok vezetik az építési akciót és különösen helyes ez Budapesten, ahol a fővárosnak nagy számú telkei vannak. De miből építsen a város? Miből épít Bécs? A házbérelés és a kincstári házhasonrészesedés, amely nálunk egyik alapja a szanálásnak, Ausztriában nem is állami adó. Az állam átengedte a tartományok. Ebből csinálta meg Bécs is építkezési akcióját és eddig tízezer új lakást épített, teljes programja pedig 25.000 új lakás építésére irányul. Ezenfölül Bécsben 70.000 családnak van kis családi kertje, házikója. A harminchármas bizottságban azt indítványoztam, hogy

a kincstári haszonrészesedést alakítsák át létminimumot és fokozatosságot ismerő lakásadóvá és engedjék át a városoknak azzal, hogy minden fillérje csak a lakásépítkezési akció céljaira legyen fordítható.

A másik forrás egy új, igazságos adó volna, megadóztatása annak a nemzeti ajándéknak, annak a nyereségnek, amelyre az ingatlan tulajdonosok tettek szert aranykoronákban fölvetett kölcsönöknek devalvált papirkoronákkal való kifizetése által. Ennek a nyereségnek 5%-át kívánom a köz javára fordítani. De még ezt az 5%-ot sem kellene egyszerre fizetni, hanem részletekben. Ha valaki például 100.000 koronás aranykölcsönt 100.000 papirkoronával fizetett ki, amikor a korona 1%-on állott, akkor 1000 papirkoronát fizetett 100.000 aranykorona helyett. A nyereség itt 99.000 aranykorona, amely után nem egészen 5000 aranykoronát kellene az 5%-os adó fejében fizetni. Papirkoronára átszámítva ez olyan jelentékeny összeg, amely tekintettel arra, hogy majdnem minden fővárosi házon volt jelzálogos kölcsön, hatalmas építési akciónak lehetne a forrása.

Vass helyettesminiszterelnök kijelentette, hogy első indítványomat mindenben helyesli, de rokonszenvesnek tartja második indítványomat is,

mivel azonban — szerintem helytelenül — kapcsolatosan levőnek látja a valorizációval, csak a valorizációs kérdés megoldásakor tesz majd indítványt az új adó nem bevezetésére.

A bérpalota 42 milliárdba került,

amiben benne van a telek ára is. Ezt 50 millióért vásárolta az állam még 1923-ban a Közmunkatanácsból. 42 milliárd igen tekintélyes összeg s nincs még egy ország a világon, ahol egyetlen bérpalotára ennyit költöttek volna. És az épülettel szemben talán csak az az egy kifogás emelhető, hogy jóval nagyobb fényüzéssel épült, mint amelyet az állami lakások elbirnak. Kinek az akarata volt ez, nem tudni. Ami a lakbértet illeti, a népjóléti kormány egy kontemplálta, hogy

minden szobaért 1000 aranykorona évi lakbért

követel. Ebből az árból

mintegy 50%-ot engedett már a népjóléti miniszterium,

mert az 1000 koronás alaphér mellett nem tudták volna kiadni a lakásokat. Hogy a bérpalotába kik fognak beköltözni, ez még ma is hétszecséttel lezárt titok. Pedig a lakásokat augusztus 1-én kell átvenni és a lakbért is ettől a naptól számítják. A lakásigénylőkkel csak az utolsó pillanatban közlik majd, hogy kaptak-e lakást vagy sem, mert a népjóléti miniszter nem akarja kitenni magát azok ostromának, akiknek igényeit nem elégítették ki. A méltányosság követelménye megemlíteni, hogy az építkezést Németh László építőmester végezte.

Sztrájkba lépnek a saarvidéki bányászok

Berlin, július 26.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A francia csapatok vasárnap kivonultak Essenből. Ezzel a Ruhr-vidék programszerű kiűritésének második fázisa kezdődött, amely július 31-én ér véget. Politikai körökben ma nagy nyugtalanságot keltett az a hír, hogy a Saar-terület bányászai sztrájkba fognak lépni. A sztrájk, hír szerint, ma kezdődik.

Cyánnal irt

Részletre is

Ditrichstein

KÖZGAZDASÁG

Világválság a széniparban Illinoistól – Tatáig

Küszöbön a széndrágaság esése

(A Reggel munkatársától.) Tíz viharos esztendő teljes és tökéletes egységbe kovácsolta a világ gazdasági életét és soha ez az egység olyan meglepő világossággal meg nem nyilatkozott, mint most,

amikor egyetlen nagy válság rázza meg a modern termelés legfőbb motorikus erejét, a világgazdaság legfontosabb termékét, a szenét!

Végig az egész földgömbön, Walesben és Cumberlandban, Illinoisban, az amerikai széntermelés szívében, az exotikus keleti szénbányákban, Szachalin szigetén, az Uralban és a Don-medencében, Sziléziában és a Ruhr hatalmas széntelepein napról-napra, szinte percről-percre halkul a munka dübörgő ritmusa, a bányák szelnek eresztik munkásaikat, bezárulnak az aknák és a tárnák s fü veri föl az óriási telepeket, ahol ezer meg ezer ember nyüzsgött, ma birkanyájuk legelésznek és a nagy angol szénkikötőkben, Cardiff-ben és Swanscaban, hosszú sorokban tétlenül horgonyoznak a leszerelt szenesgőzösök. Mindez a háboru keserű gyümölcse s ámbár kivétel nélkül sújtja a kapitalista világrend minden államát, halk káröröm nélkül nem szemlélheti az ember, mint recseg a győztesek alatt a fa, amelyről olyan büszkén lengtek a diadal lobogóit. „That s they have fought for!” Ezért küzdöttek! írják az angol pacifista lapok. Ennek a világraszóló válságnak, amely a világgazdaság nagy tudósainak véleménye szerint csak

előfutárja hasonló válságok sorozatának,

minden okát egyetlen mondatba lehet összefoglalni: **Megnagyobbodott a termelés és megcsökkent a fogyasztás!** A háboru alatti lázas és viharosan fölfokozott termelést a békeszerződés egyetlen csapásra fölöslegessé tették. Amerikai szakértők szerint a 338 szénbánya közül, amelyek ez év elején Illinois államban, az Unió legnagyobb szénterületén, még üzemben voltak, 254 tökéletesen fölösleges s a megmaradt 84 simán ki tudná elégíteni az Egyesült Államok szénszükségletét. Az európai szénpiacok közül a válság elsősorban a legnagyobb költséggel termelő bányaterületet, tehát az angolt, támadta meg. A Ruhr-vidék termelésének szünetelése rövid föllendülést és hatalmas nyereséget szerzett az angol széniparnak, de annál nagyobb erővel csapott le a válság a mult év utolsó negyedében, amikor az északi angol kikötőkben 10 év után először jelent meg a belga és a német szén. A kontinentális szenet az alacsonyabb munkabérek tették versenyképesé az atlanti kikötőkben. A háboru előtt az angol és a szárazföldi bányász munkabére között a maximális különbség 10–20% között mozgott. Ma ez a bérkülönbség megszokozódott.

Az angol jobb bányamunkás átlagos heti bére 3 font, 1.000.000 magyar korona körül mozog,

a német hetibére 2 font, azaz 700.000 magyar korona, a belgáé 1 font 16 shilling, azaz 650.000 magyar korona, a franciáé 1 font 13 shilling, azaz 570.000 magyar korona. S ez a különbség egyre növekszik. Az angol szénipar csak a konzervatívok választási győzelme után egy évvel léphetett föl a munkabérek leszállítása iránti követelésével, míg a német szénbányászok a reparációs fizetések nyomása alatt képtelenek a munkabérek fölemelését és a munkaidő megrövidítését kivívni, a belga szénipar pedig ez évben már további 10%-kal csökkentette a munkabérekét. Az angol szénipar kivétele 1923-ban 102.000.000 tonna volt, 1924-ben ez a mennyiség 83.000.000 tonnára, ez év első felében pedig huszegynéhány millióra csökkent. A nyereség, amely 1924-ben 2,5 és 1923-ban 2,25 shillinget tett ki tonnánként, lecsökkent 0,5 shillingre és az északi kikötőkhez közelebb midlandi és cumberlandi bányák pedig több mint 1 shilling tonnánkénti veszteséggel számolnak. Az angol szénipar elvesztette a francia és a spanyol vasutakat, az északolasz ipart, a görög szénszükségletet, amelyek ma már sziléziái, de főleg német reparációs szenet használnak. De a világgazdaság elmélyülő válsága, a vízierők kihasználása és az olajmotorok használatának elterjedése, hamarosan

ugyanazzal a sorssal fenyegeti az európai, szárazföldi szénterületeket is.

A cseh-lengyel szénterület elveszti lassanként Ausztriát, s a Ruhr, magát Németországot és a környező államokat, amelyekben a Diesel-motorok és egyéb, robbanóanyagokra szerkesz-

tett hajtóművek szorítják ki a szén használatát. Németország az elmúlt év novemberében még kevés híján félmillió tonna külföldi szenet importált, ez év márciusában már 300 millió tonnán fölül exportált német szenet, de

a válság ma már a Ruhr-t is elérte,

a termelés egy hónap alatt 150.000 tonnával csökkent, egyre több tárna zárja be kapuit és a bányavidékre kétségbeejtő tél vár. Kibontakozás, még pedig gyors kibontakozás ebből a rendkívül bonyolult válságból, amelynek gyökerei a világgazdaság majd minden ágát körülfonták, igen nehezen képzelhető el. A munkabérek könyörtelen leszállítása, amely a termelésre és a fogyasztásra rendkívül ösztökélő hatna s első feltétele volna annak, hogy az általános árszínvonal a nagy tömegek lecsökkent fogyasztóképeségéhez és kereseti viszonyaihoz alkalmazkodjék,

rendkívül nagy szociális és politikai nehézségekbe ütközik.

Hosszu és kínos küzdelem után kényszeríthető csak a nagyszerűen megszervezett angolszász munkásság a rögtönös és alapos bércsökkenésre. Mialatt azonban ilyen nehéz válságokon keresztül küzdök a világ szengazdasága az alacsony árak felé, addig a magyar széniparnak, amely rosszabb minőségű szenével egyébként is hátrányos helyzetben van a magas kalóriájú cseh és sziléziái szénmel szemben, külön és speciális veszedelem ellen kell vélekeznie. A magyar földbirtok egyelőre csöndben küzd a terragium, a kitermelt szén után a földbirtokosnak fizetendő járulék fölemeléséért, de ki tudja, mikor fogja ezt egész politikai hatalmával kikényszeríteni. Tipikus magyar jelenség ez!

Ne legyen a magyar fogyasztónak soha semmiféle árcsökkenésből haszna?

Ha csökkennek is az árak, mindig akad valaki, aki az árcsökkenést a saját, külön, egyéni nyeresége gyanánt elszedi a fogyasztó orra elől!

K. D.

× Az erős kéz és a gyöngye tőzsde. A tőzsde erőteljes forgalma és az árfolyamok emelkedése a hét utolsó napján hirtelen megtorpant. Az elmúlt konjunktura egyik nagyon erős keze, amely különösen Ganz-Danubius-részvényekből halmozott föl tekintélyes pakétot, a magas kurzusokat arra használta föl, hogy olyan ügynek utján, akikről a be nem avatottak nehezen következtethettek arra, ki áll megbízóként mögöttük, jelentős mennyiséget vessen piacra, ami nagyon nyomatókos árcsökkentést idézett elő. A kontremine, lehet, megint elragadtatta magát és a szombati és vasárnapi magánforgalomban már részben földözni igyekezett, de ez a kis közjáték hirtelen fényvilágította meg a budapesti tőzsde megdöbbentő vérszegénységét. Száz vagy kétszáz részvény vétele vagy eladása elegendő ahhoz, hogy egy papír árfolyamát 10–25%-kal lecsorítsa vagy fölhajtsa. Más szóval, sem elegendő áru, sem elegendő pénz nincs a piacon, csak egy van bőven: játékos és pedig kiszámítható! E kiszámíthatóság ide-oda ugrálása, hirtelen fölviharzó vételkedve és megriadása idézi elő az ilyen megdöbbentő jelenségeket, amelyek a tőzsdéi forgalom és az árfolyamok realitását és megbízhatóságát még jobban aláássák. Az árfolyamok emelkedése és süllyedése stabil korona mellett csak reális és pénzben kifejezhető okokkal indokolható: az egyes vállalatok helyzetének javulásával vagy romlásával, az üzletmenet változásaival, erőteljesen megnyilvánuló kereslettel az illető papír iránt. Tisztán játékból semmiféle tőzsde meg nem élhet.

× A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága mai közgyűlésén javasolni fogja, hogy a 41 arányban följárulékos új részvények ára dbként 335.000 K-ban állapítsák meg. Elővételi jog augusztus 5-ig gyakorolható.

Márkus Emilia Parkmező

Julius 27-től, hétfőtől kezdve:

Vigyázz a nőre!

P. Menichelli & Cocantín a főszerepekben

Smuszolini, a középkori lovag

Amerikai burleszk

Lovon szerzett menyasszony

Amerikai cowboytörténet

DALINT DÉLA előadóművész

Miért bukott meg az Óvadékbank?

Egy bank, amelynek az alaptőkéje nincsen befizetve

(A Reggel tudósítójától.) A súlyos válságba került Óvadékbank körül most váratlanul újabb hullámok tornyosulnak. A bank igazgatósága, ahelyett, hogy a kisérvényeseket ki-elégítené, lekommunikázta banküzletének teljes leépítését és kilátásba helyezte, hogy a jövőben a nyakába szakadt iparvállalatok „finanszírozásával” óhajt foglalkozni. A részvényeseket ez a megoldás aligha elégíti ki, hiszen azok, akik pénzüket Óvadékbank-részvényekbe fektették, egy nagyvonalú hollandiai bankösszeköttetést, akik viszont Gazdabank-részvényeket vásároltak, mezőgazdasági hitelek nyújtását remélték, most pedig, akarataikon kívül, az Unióbank két jövedelmet nem hozó vállalatát állíthatják lábra a pénzüikkel. A részvényesek energikus akcióra határozták el magukat és most

az illetékes bíróság előtt kívánják az Óvadékbank igazgatóságát és főügyelőbizottságát ténykedéseikért felelőssé tenni.

Az Óvadékbank lejtőrejutása — amint azt A Reggel már megírta — attól az időponttól számítható, amikor a Gazdabankkal a fuziót elhatározta. Az Óvadékbank ugyanis 1924 november 17-én tartott rendkívüli közgyűlése kimondotta, hogy a bank alaptőkéjét 6000 millióról 7500 millióra emeli föl. Már itt sérelem érte a Gazdabank részvényesait azáltal, hogy minden 3 Gazdabank-részvény ellenében 1 Óvadékbank-részvény kiadását ígérték. Azért mondjuk, hogy ígérték, mert a határozat óta eltelt háromnegyed év alatt sem váltotta be a bank ezt az ígértét, ugyj

a Gazdabank-részvényesek a mai napig sem kapták kézhez az őket megillető részvényeket.

A legsúlyosabb sérelem azonban, hogy a Gazdabank részvényesait az alapítók már 1923 elején ültették be e papírokba, vagyis paritásában a mainál tiszte jobban álló koronavagyont kellett a részvényeseknek bizonytalan célokra áldozniok, hogy a fuzió után részvényeik annak is egyharmadrésze devalválódjanak. A Pénzügyügyi Központ kötelezte az Óvadékbankot, hogy a befejezett alaptőkeemelés után, a fölemelt alaptőke teljes befizetésére megállapított határidő leteltével, a befizetés tényét könyveivel igazolja. A cégbíróságnál eredetiben elfekvő jegyzőkönyv tanúsága szerint az Óvadékbank igazgatósága 1925 február 28-án tartott ülésében a könyvekből konstatálta, hogy a fölemelt alaptőke teljesen befizettetett. Ezen az ülésen jelen voltak báró Perényi Zsigmond elnöklte alatt, báró Maillot Nándor, báró Waldbott Kelemen, Fledderus János, gróf Forgách János, stb. A közgyűlési határozatot megtámadni akaró kisebbség birtokában azonban bizonyítékok vannak arra nézve, hogy az Óvadékbank alaptőkeemlése sem járt a törvényben előírt sikerrel és számosan a részvényesek közül, de a bank igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagjai közül is nem egy, a befizetésekkel

adása maradt a banknak

és a részvénybefizetési számla egyszerűen födőzletlen folyószámlák terhére egyenlítették ki.

× Amerikai magyarok — magyar amerikaiak. A Metro-bank fölszámolásával megszűnik az utolsó „amerikanus” vállalkozás is Budapesten. Finita Amerika! Bizonyos cselekmények elévülési ideje összehatott Magyarországi gazdasági katasztrófájával és úgy jöttek vissza némely honfitársaink, mint a legyek a dögre. Csekély dollárjaikra, amerikai utlevélükre támaszkodva, az amerikai magyarok boszorkányos gyorsasággal megtalálták a — magyar amerikaiakat. Egyre vártuk, hogy az Egyesült Államok hadat üzen a Magyar-Amerikai Bank szélhámosságai miatt! Ezek lelken szárad, hogy a tőzsdéből játéklarang lett az idők folyamán; ezek miatt távolodunk gyanakodva, ha egy amerikai látunk a hotelben vagy az utcán. Unger Bertram (?) vezérigazgató, aki most szüntette be a bankját, de bucsúzóra még nagyon rejtelmes körülmények között a koldus főváros nyakába szőta drága telkét, óvatosabb hazafi volt, mint Barna Bertalanék és Bányai Sándorék. Ő föl nem váltotta a dollárjait, ellenben az államtól kölcsönvett milliárdokat és nyomorult pénzüink romlását a sárga földig lejátszotta. Most stabil a korona és Unger azt se mondja: good by. Bertram távozik a Bertalanok után. Mi keresnivalója volna még hazánkban? Ha Newyorkban elmondja, hogy itt kik álltak vele szóba, kik vették komolyan, kik fordultak meg nála, még a néger gyermekek sem hiszik el Hary Bertram budavári kalandjait...

Amatőr fényképezők

előnyösen vásárolhatnak. — Képes árjegyzék bérmenlve. MAGYAR FOTOIPAR Király-u. 63

MOZI

Film-Rádió

Erna Morenát autóbaleset érte. Richard Vossnak, az ismert német íróknak egy regényét dolgozza föl a berlini National-filmgyár Erna Morenával a főszerepben és a bajor hegyvidéken készítették a fővételket. Az egyik autót alkalmával az autó hirtelen fékezett, úgy hogy Erna Morena kiröpült a kocsiból és az országútra zuhant. Könnyebb sebesülések, de súlyos vérvesztéses drán menekült a művész a balesetből.

A Famous Players Lasky Corporation legutóbbi közgyűlésén, amely a világ 66 államának képviselői jelenték meg. A vállalat igazgatósági épületének nagyszemélyes alkalmával a trüsz gyűjteményének, a Paramount-filmeknek minden nyelvű plakátjaival díszítették. Külön kiállítás volt itt azoknak a plakátoknak, amelyeket a trüsz készített a legvonzóbbnak ítélt. Tizenhárom plakát volt itt kiállítva és ezek közül négy magyar plakát volt, ami a magyar plakátművészek dícséretére vált.

Pierre Benoit, az „Atlantis” világhírű írója, most új művel lép a mozikközönség elé. „Az óriások útja” a címe ennek a filmnek, amely az 1917. évi ir forradalom izgalmas eseményeit írja le. A világhírű regényírónak ez az első munkája, amely egyenesen filmre készült. A film főszerepét egy Trubeckoy herceg, az orosz emigráció egyik előkelő tagja játssza.

A Márkus Emilia Parkmozsóban hétfőn kerül bemutatásra Flydeau világhírű bohózatából készült „Vigyázz a nőre!” című film P. Menichelli és Cocantín főszereplésével. A cenzurabizottság a múlt héten betiltotta a film előadását, ezáltal is csupán 16 óven fölélik számára engedélyezte minden rövidítés nélkül, mindössze néhány föllírás megváltoztatását követelte, amelyek a francia bohózatok síkamlós stílusán is tulmentek. Az elővételi pénztár egész napon át nyitva van. — Előadások kezdete 8 és 10 órakor.

EGÉSZ AZ ÉSZAKI PÓLUSIG

Wilde Oszkár mondja egyik elbeszélésében, hogy az élet utánozza a művészetet. A nagy angol íróknak ez a mondása, mint az ő szokásos paradoxonjainak egyike élt a köztudatban, de lassanként rájött az emberiség arra, hogy Wilde Oszkár csak jobban látta az eseményeket, mint mások, nem tulzott, nem paradoxont mondott ezzel az állításával, mert az élet valóban utánozza a művészetet.

Werne Gyulának, a fantasztikumok mesteri költőjének „Jégshinx” című regénye, Jókainak „Egészen az északi pólusig” című elbeszélése és mindazok a fantasztikus elgondolások, amelyek a világirodalomban az északi sarkról megjelentek, tisztán a képzelet játékaiként szerepeltek, amíg most jött Amundsen és „utánozta a művészetet”.

Ami fantasziában gazdag írók elképzelték, amit istenáldotta költők megírtak, Amundsen valóra váltotta.

Elment egészen az északi pólusig, küzdött jéghegyekkel, veszedelmekkel és megcsinálta az ujjkor hősi eposzát. Ezt az eposzt, amely hekegig lázban és izgalomban tartotta a világot, most saját szemünkkel fogjuk látni. Amundsen tudvalevően fontosabbnak tartotta a film-főlvévegépét, mint a rádiót és esodálatos főlvételeket készített utjáról. E főlvételeket fogja bemutatni a Kamara esüörtörtől kezdve. Kommentár ehhez a film-eseményhez nem kell. A kommentárokat már elmondta maga Amundsen.

Gloria Swanson Ismét hódított

Vannak divatok, amelyek soha el nem mulnak és vannak művészek, akiknek művészetét a publikum mindig szívesen és örömmel fogadja. Soha el nem muló divat a mozi és a művész, akit a közönség nem un meg soha, Gloria Swanson. Néhány év előtt tűnt föl az amerikai filmhorizonton, ahol Mack Sennet, egy kis burleszkjében szabta rá a főszerepét. Azóta lassan, de rendszeresen emelkedett mind magasabbra és ma az amerikai kinematográfia-

ban az élen áll, a magyar mozikközönség szeretetében pedig egyike a legelsőknék.

Az a filmje, amelyet e héten mutat be és játszik a Tó-mozi, csak szaporította Gloria Swanson híveinek számát. Egy társaságban, nagyvilági asszonyt játszik, aki a kellemetlen véletlenek összejátszása folytán egy csúf pletyka középpontjába jutott. Itt a szépséges Glóriának alkalma van egy játékkal, mint eleganciájával és szépségével hódítani. Játéka kifejező és erdélyes, a hajbajutott asszony szenvedésének egész skáláját eljátsza, szépsége... Istenem, mit mondjunk a szépségről, eleganciájáról pedig olyan, hogy a jövő téli divaton sok kreációval fogunk találkozni, amelyet az ügyes pesti asszonyok erről a filmről másoltak le.

A karrierek korszaka

A föld és a társadalom története sokféle korszakot ismer, kőkorszakot, jégkorszakot, bronzkorszakot. Ha valaha a jövő történetírója a világháború utáni évtized történetét fogja megírni, bizonyára a karrierek korszakának fogja elnevezni. Annyi karriér még sohasem tűnt föl a közélet terén, mint a legutóbbi években. Politikai, művészeti és közgazdasági karrierek, mint eső után a gombák, úgy nőttek a közélet mezején, egy ötlet a társadalom esucására emelt embereket és egy-egy siker asszonyokat királynővé tett. A karrierek korszaka volt az elmúlt néhány esztendő és ebben az időben minden ember a tarsolyában hordozta a marsallbotot.

Az amerikai kinematográfia az utóbbi időben mindjobban távolodik a csinált drámáktól és a képzeletben fölépített filmtémáktól. A való életet igyekszik artisztikus formában megörökíteni, a közéletben forrongó nagy gondolatokat illusztrálni és a mai embert regényes és drámai ösű átalakítva, ólnék vetíteni. Ennek a realista-stílusnak egyik legtekélyesebb terméke az, amit holnapról, keddtől kezdve bemutat a Kert-mozi.

„A nagy karriér” a címe ennek a filmnek, amely az amerikai Fox-gyár egyik remekül sikerült alkotása, nagyszerű főszereplőkkel és pompás, modern rendezésben. — Az amerikai film mellett tovább is műsoron tartja a Kert-mozi Beregi Oszkár nagy sikert aratott új filmjét, „A szépasszony négy éjszakájá”-t.

PÉNTEKEN 31-ÉN

25%

engedményt adunk

CÁLVIN TÉR 7

KORONA HERCEGV 8

KÁROLY KORUT 9

KÁROLY KORUT 10

FENYVES DEZSŐ R. T.

az összes fürdőruházati cikkekben! (frottirkelmék, fürdőruhák, kabát, köpeny, trikó, cipő, sapka stb.)

Minden pénteken más-más cikkből adunk ily rendkívüli kedvezményt. — Ezen kedvezmény csakis a hirdetett napon érvényes

Mosóosztály:

Grenadin minden színben	9.000
Cérnagrenadin, legszebb minták	12.500
Mosódelén	12.800
Zefirek, minden színben	12.800
Azsur függönyetamin	14.800
Francia cérnamarocain, legujabb minták	18.000
Selyemfényű ruhavászon minden színben	24.000
Buretvaszon öltönyre 70 cm. sz.	27.500
Divatponge 100 cm széles	29.000
Fekete kloth, selyemfényű	36.000
Puplinkülönlegesség minden színben 85 cm. széles	49.800

Gyapjuszövetosztály:

Divatkockás alj- és ruhakelme	33.000
Kosztümkelme, angol zsáner 130 cm széles	55.000
Tiszta gyapju eolin kelme	85.000
Tiszta gyapju krém köpenykelme 140 cm. széles	199.800
Kitűnő használati öltönykelme	85.000
Eredeti angol divatöltönykelme	178.000
Felöltő- és raglánelmeujdonság	120.000
Kombinált öltönykellécsomag 160.000 (tartalmaz egy, öltönyhöz szükséges béléanyagokat)	

Vászonosztály:

Fenyves mosott sifón	14.800
Bórerős angin	16.800
Kitűnő alsónadrággöpper	25.000
Batiztsifón, 88 cm széles	21.800
Batiztsifón, 180 cm széles	38.850
Pamut lepedővaszon, 150 cm széles	45.000
Pamut paplanlepedővaszon 180 cm széles	50.000
Kitűnő törülközők	19.450
Pohártörő	14.000
Kávészaklet, damaszt, 6 személyes	148.150
Damaszt étkezési szaklet, 6 személyes	220.000

Fürdőcikkék

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Fürdősapka	16.500
Fürdőcipő	28.000
Fürdőtrikó, kitűnő minőség	71.000
Fürdőruha, legujabb fazon	97.000
Legujabb strandkabát minden színben	120.000
Kitűnő minőségű fürdőköpeny	170.000

Konfekcióosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női angol homespun kabát legujabb fazon	580.000
Divatmintás marocain ruhák legujabb fazon	99.000
Eponge-ruhák, legujabb fazon	185.000
Divatesikos aljak	89.000
Mosóvoáruhák legszebb kivitelben	80.000
Trikózsemper, müselyemből minden színben	120.000
Fehér grenadinbluz	89.000
Férfi gumi esőköpeny	298.000
Trikóruha müselyemből minden színben	263.000

Selyemosztály:

Trikóselyem müselyemből duplaszéles	49.000
Nyersselyem minden színben, 85 cm széles	59.000
Crépe de Chine, divatszinekbén	85.000
Japone-selyem minden színben, 85 cm széles	78.500
Hímzett nyersselyem minden színben, 85 cm	95.000

Női fehérneműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női nappali ing, azsurral, himezve	33.000
Női hálóing, azsurral	72.100
Női nadrág, azsurral, himezve	33.000
Sifon szoknyakombiné, himzéssel	69.000
Sifon nadrággombiné, azsur és himzéssel	66.600
Zsemper füzővédő	52.000
Pamutvaszon párnahuzat	70.000
Pamutvaszon paplanhuzat	170.000
Szines paplan, kitűnő minőségű	199.000
Valanszien-csipke	500
Fehérneműhimzés	4.000

Férfifehérneműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Fehér azsurozott sifonzsebkendő	10.000
Szines nappali ing, 2 külön gallérral	69.000
Szines zefiring	95.000
Rayémellü ing, fehér	92.000
Kitűnő hosszú hálóing	95.000
Hosszu alsónadrág, köpperből	64.000
Rövid alsónadrág, kitűnő minőség	29.000
Pyjama-öltönyök nagy választékban	214.000

Kötött- és szövöttáruosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női harisnyák, minden színben	9.000
Fátyolvékonyosságú női harisnyák	33.000
Férfizoknik, tartós minőség	7.000
Divatmintás és himzett férfizokni	33.000
Gyermektrikók	18.000
Gyermek-apaestrikó, minden színben	25.000
Férfitrikó, minden színben, kitűnő minőség	30.000
Gyermekzokni, mintás, több színben	10.000
Különleges mintájú női mellények	148.000

2, 2 1/2, 3 és 4 méteres szövet-, selyem- és mosó- **maradékok** példátlan **Ingyen** adunk minden vevőnknek egy **Fenyves-sorsjegyet**. Nyeremények 15.000.000 kor. értékben **Mintákat** kívábatra **készítéssel** küldünk

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

maga még nem öszül ebben a tikkasztó eseménytelenségben, hogy ne mondjam: intimtelenségben? Mert nekem már észrevette valaki az első ös hajszálat...

— Boldog ember! Nézz meg galambösz fürtjeimet. Ugy kapkodok egy kis intimitás után, mint a csuka, levegő után. Sehol semmi intimitás, sehol egy odzsis; hacsak le nem utazom a riflekhez Marokkóba.

— Gondolja meg, Bendeguz, Abd el Krim még le találja vágatni a füleit, akkor aztán tarthat plaidoyert Marokkó szépségeiről...

— Akkor már csak inkább Budapest szépségeinél maradok...

— Na látja. Mégis csak hallgat maga az okos emberre. És hogy nagyon messze ne menjünk Budapest szépségeitől, tudja-e, hogy a budapesti szépségek az idén el sem utaztak Budapestre? Esténként valamennyien ott ülnek a vén díófa alatt, a Márványmenyasszonynál, a derék Gundelnál vagy Tarjánánál és isszák az öszibarackbólét, de még a francia pezsgő sem ritkaság utóbbi időben, igaz, hogy azt csak a „császárok“ isszák...

— Császárok?

— No, nem igaziak, maga kis szabadválasztó, ne féljen. A pincérek nevezik így a jó nyári vendéget, különösen a szalmaözvegyeket, akiknek ilyenkor áll a világ. A császár a százezerkoronás borralalónál kezdődik, de aki százezer ad „szétosztásra“, már az is „kicsaszár“. Persze, a két kezemen meg tudom számolni az összes élő császárokat...

— Hát kik azok?

— Hát például Krausz Simi, az nagy császár. Ha Karlsbadból, a tündéri Hotel Imperialból augusztus elején hazajön és künn vacsorázik nagy társasággal valamelyik nyári helyen, 5-600.000 korona borralalót ad. Ebben ő tartja a rekordot. A rekordot neve után pedig ki kiveszi még a — helyzetekre?

— Igazság, No és milyen új gruppírozások vannak?

— Ujat alig látok, pedig minden este mindezzel ott vagyok. A magas, karcsu, nyakig szmolzing férj társaságában, amely eddig a legideálisabb ménage en trois volt a városban, van egy kis változás. Most már ugyanis négyen járnak....

— És ki a negyedik?

— A troisiém-nek a felesége. Aztán nagyon érdekes látvány a lángoló (!) banquier asztala is, ahol minden ok nélkül — vagy talán a néha odatelepedő török bey kedvéért — a csinos, kis kapitányné, akibe, a néha a szomszéd asztal felé is el-ébrévedező uratól kezdve a kis külügyi csudáig az egész asztal szerelemes...

— Kitalálhatatlan.

— Na, ne mondja.

— De mondom.

— Nana, Bendeguz! Lassan a testtel. Földözadni nem lehet. Látja, tanulhatna a másodvirágzását élő snájdig ügyvédétől, aki csodálatra- és tiszteletreméltó kitartással jelenik meg a szigeten mindig egy és ugyanabban a társaságban, holott az illető hölgy huga nincs is mindig jelen.

— No de ilyet...

— Na látja. Tudni kell a dolgokat. A nábobfi, aki vidéki gentrynek játssza meg magát, sem utolsó látvány, amint verejtékezőve rendel egy üveg white horse-ot s diszkrétan száz szokott csuszlat oda a cigánynak a szép mérnőkné kedvéért. Mégsem lesz belőle „császár“ soha. Nem érti a módját, megtanulni meg nem lehet.

— Öreg hiba.

— De mennyire az. Szóval, aki nem tud arabusul...

— ... az ne utazzon Marokkóba...

— Ne szóljon közbe. Már megint azt hiszi, hogy maga a „kimaradt“. Pedig maga csak egy közönséges, praedicatum nélküli, normál, polgári Intim...

— Sajnos.

— Sohse sajnálja. Ilyennek is kell lenni. A lagunaviccet ismeri már?

— Jézusom, csak nem akarja itt elmondani...

— Hallja, miért ne. Tudja, hogy Ferenczy Károlynak milyen sikere volna vele a „Meztelek Pest“-ben?

— Milyen?

— Még nagyobb, mint amilyen amugyis van. Dehát miután ugysis mindenki tudja már, tényleg fölösleges. És most mondja meg, hogy mi Londonban a legnagyobb siker?

— ?

— A „No, no Nanette!“ Ebben vannak a „Tea for Two“ és az „I won't be happy“ című slágerek, amit Pesten már a suszterinasok is füttyülnek. Ezzel szemben tudja-e, hogy mi az „Ave“?

— Ave Caesar?...

— Ugyan kérem. „Ave“ = „Aláírást Várók Egyesülete“. Ebbe tartoznak az összes színészek, akik még nem írták alá jövőre a szerződésüket. Ez az egyetlen olyan egyesület, amelynek kimondott célja s leghőbb vágya egy-

Ma mutatják be a bíróságnak

Lázár Ödön bérleti szerződését az Unióval

Rákosi Szidi, Verő György, Csontos Gyula, Hembert Trau zürichi igazgató újabb követelése az Unió ellen

(A Reggel tudósítójától.) Az Unió-színházak kényszerregezési ügyében szeptemberre tüzte ki dr. Csiky Károly törvényszéki bíró a folytatolagos tárgyalást és az előjelekből ítélve, ez a második tárgyalás aligha lesz olyan sima lefolyásu, mint amilyen az első tárgyalás volt. Az Unió-színházak szanalása körül tapasztalható zavarok mindjobban idegesítik a színházak hitelezőit, de különösképen a művészeket és művésznőket, akik jövőre sorsuk bizonytalansága miatt aggodalmaskodnak. Már rég letelt a hitelezők bejelentésének határideje, azonban még mindig érkeznek a bírósághoz beadványok, amelyekben újabb hitelezők újabb követeléseket támasztanak.

Az Unió kényszerregezési ügyének előadó bírája, dr. Csiky Károly most nyári szabadságon van és helyette dr. Tholdy Zoltán törvényszéki bíró foglalkozik a tárgyalás előtt elintézendő közbelső dolgokkal. Az elmúlt hét végén a színház vezetősége részéről jelentést tettek a bíróságnak arról, hogy a Király-Színházat bérbeadták, de természetesen a bérleti szerződés csak úgy válhat perfektté, ha a szerződést a bíróság jóváhagyja.

A törvényszék ma, hétfőn déle rendelte be az érdekelteket azzal, hogy a Lázár Ödön-féle szerződést hozzák magukkal.

Az Unió szerzői tantium-követelésekre azt kívánják, hogy ezeket a bíróság előnyös tételként vegye figyelembe és mint ilyent a „quotális fizetés“ előtt honorálják. Ugyanilyen alapon jelentette be követelését

Rákosi Szidi

is. A művész az vitatja, hogy neki, mint az Unió-színházak alkalmazottjának követelése előnyös tétel. Az Unió-színházak színésziskolájának 7 esztendőn át voltam az igazgatónöje — vitatja Rákosi Szidi — és ez alapon igényt tartok egy évi fölmondási időre járó 48 millióra, de ezenkívül bírói döntést kívánok arra is, hogy az Unió tulajdonát képező Király-utca 70. számú házban levő lakásomban további egy esztendőre biztosítsák a szabad lakásomat, mert

utal, hogy minél előbb megszűnjön. Diszelnöke Lázár Ödön, aki maga is arra vár, hogy aláírja már a Király-Színház szerződését.

— Hát tényleg, mikor...

— Pszt! Titok! Mikor e sorokat írom, javában ordítanak és handabandáznak még a szerződés fölött; úgy néz ki azonban a dolog, hogy mára talán-talán mégis...

— Csak ne méztassék józolni. Nemo propheta...

— Tudom, tudom. De azért egy aláírástól mégis tudok, ami igazán a legnagyobb szenzáció ebben a kánikulában...

— ?

— Mészáros Giza, az „okos Giza“ írta alá a szerződését a — Jardinbe. Augusztusban ott fog látszani.

— Végre menni fog a Jardin!

— Ráfer. Gizának óriási gázsija van, abból küldi a kis Mészároset, Paulettet Ostendeba egy kicsit. Erről jut eszembe, hogy Radó Sándor, a banán-Radó Párisba készül. Meghallja ezt Solyom dízöz és azt mondja neki: „Aztán, apuskám, a Pére la Chaise-be elmenj ám“. Mire Radó: „Légy nyugodt, anyuskám, minden lokálban ott leszek“...

— Hakahahahaha...

— Várjon. Nincs még vége.

— Ho-hogyan?

— Ugy, hogy Dénes Oszkár is Párisba készül és éppen ezért elmondták neki, mint delicatesset, hogy Radó mit mondott a „Pére la Chaise“-re. Mire Dénes szemrebbenés és mocnás nélkül, végtelen lenézéssel, röviden ennyit mondott: Pére la Chaise — az is lokál. Azokba a lokálokba, ahová én fogok járni, a Radót be sem engedik...

ez is a járandóságaimhoz tartozik. Igazgatónői állásom után végkielégítés címén is van követelnivalóm, mégpedig 33.600.000 korona és ezenkívül fizessék meg egy esztendőre 2.400.000 koronában a telefondíjat is.

Verő György

író és zeneszerző — amint ismeretes — ez év tavaszán pörösködött az Unió-színházakkal azért, mert a „Nóta vége“ című darabját, bár elfogadták előadásra, nem hozták színpadra. A törvényszék nemrégiben ítéletet hozott és arra kötelezte az Unió-színházak igazgatóságát, hogy még 1925. év folyamán az Unióval „Nóta vége“ című darabot. Most aztán Verő György, tekintettel az Unió-színházak körüli tapasztalható zavarokra, 100 millió kiutalását reklamálja.

Csontos Gyula

is nemrégiben adta be számszerű adatokkal a maga követelését azzal, hogy ezt is, mint előnyös tételt kezeljék. Szerződése alapján a hátralevő 27 hónapra 40.500 aranykoronát követel, de külön tiszteletdíj címén jár még neki 162 millió és túlföllelési díj címén 18.900 aranykorona. A bejelentések tömege között érdekes tétel az, amelyet

Herbert Trau

zürichi vezérigazgató küldött a budapesti törvényszékhez, 3432 svájci frankot követel az Uniótól azon az alapon, hogy Faludiékkal szerződést kötött bizonyos jelmezek kölcsönzése dolgában.

Szombaton este 9-10 óra között az Erzsébet-tér 18. számú háztól a Harmad-utca-ig tett gyalogut, onnan a felsőmargitszigeti Tarján-féle vendéglőig tett autótut vagy az ottani autómegállótól a vendéglőig tett gyalogut közben

elveszett
egy 7-8 cm. hosszúságú, 2-3 cm. szélességű

melltű
zöld smaragd, kék zafir és gyöngyökkel és briliánsokkal kirakva

Megtaláló kéri, hogy busás jutalom mellett a megtalált tárgyat adja át Erzsébet-tér 18. IV. emelet 1. ajtószám alatt

Briliánsokat, gyöngyöket

és régi ezüsttárgyakat Schmelzer Bonó Károly-kürt 28. sz. (Köz-
töljes értékben vásárol ponti városház főkapunál)

Csinosan berendezett különbejáratu utcai szoba fürdőszobával azonnal kiadó. Gyár-utca 4. III. emelet 7.

Művészek és bohémek találkozóhelye

Károly-pince étterem

átalakított külön helyiségeiben

VIII, Bérkocsis-utca 12 (József-körút sarok)

Nyitva este 7 órától

Vacsora magyar-francia konyha polgári árakkal. P o m p á s italok. Figyelmes kiszolgálás

Vezető: Dr. Jeney Sándor színész
Erdő és Czákó muzsikál
mandolinon, gitáron és bendzsón

VASÁRNAPI SPORT

Százmilliós veszteség érte

az uszósportot a szövetség botrányosan rendezett viadala miatt

Hat-hétezer főnyi közönség maradt jegy nélkül — Bárány István új rekordját a MUSZ hibájából nem lehet hitelesíteni, mert rosszul mérték ki a császárfürdői uszoda pályáját

(A Reggel munkatársától.) Vasárnap dél után 5 órára tüzte ki az uszósport szövetség bajnoki versenyt és az első magyar-francia vízipóló mérkőzést, de már 4 órakor életveszélyes tolongás volt a Császárfürdő-uszoda pénztárai előtt, amelyeket pár pernyi működés után lezártak. Az emberfolyam pedig folyton áradt. Csak az juthatott be az uszodába, akinek valami uton-módon már volt jegye, a sportbarátok serege pedig bosszankodva állott a kapuk előtt. Amikor már vagy 4-5000 főre nőtt a tömeg, az elkeseredés egyszerre ki-robbant és éles kifakadások hangzottak a MUSZ ellen, sőt

a vérmesebbek erőszakkal akartak a néző-térre behatolni.

A kivezényelt rendőrség csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudott rendet teremteni.

Bent az uszodában ezalatt óriási zavar uralkodott. A számozott jegyek tulajdonosainak a fele nem tudta a helyét megtalálni; az egyesületi intézők lázasan kutattak versenyzők után, akiknek jórésze szintén kint rekedt; a sajtó részére főtartott két ócska pléhasztal körül mindössze négyen tudtak elhelyezkedni; az újságírók többsége pedig térdelt és úgy végezte nehéz kötelességét.

Legalább 100 millióra tehető az az összeg, amit a szövetség rövidlátó politikája miatt a közönség zsebében hagyott. Egy országok közötti viadalt nem a Császárfürdő lavomagságu uszodájában kell rendezni. Hiába sir a szövetség, hogy nincs más uszoda. A csillaghegyi strandfürdő uszodáján kívül — amely körül legalább 7-8000 ember fér el — még van vagy három olyan hely Budapesten, ahol legalább kétszer annyi közönség fér el, mint a Császárfürdőben.

Danyit a „külsőségek”-ről.

Bent az uszodában a versenypályával volt baj. Jelesül

a 100 méteres gyorsuszásban 36 centiméterrel usztak rövidébbet a versenyzők és így Bárány nagyszerű új rekordja nem hitelesíthető.

hacsak a MUSZ nem akarja nevétségessé tenni magát egész Európa előtt.

A rossz rendezés ellenére versenyzőink szebbnél-szebb eredményeket értek el. Különösen Gáborffy lepte meg a szakértőket is briliáns formájával. A bajnoki számokban Jung és Barta István elsőrangot nyújtottak.

Részletes eredmény:

I. 66²/₃ méteres gyorsuszás, II. osztály: 1. Kenyery László (MAC) 41.4 mp. 2. Bruk (III. ker. TVE) 42.4 mp. 3. Hollós (III. ker. TVE) 44.2 mp.

II. 33 méteres gyermek (nyílt) melluszás: 1. Weiter Károly (Esztergom) 25.8 mp. 2. Reich Cs. (KISOSZ, Buda) 26.2 mp. 3. Reich B. (NSC) 27 mp.

III. Magyarország 1925. évi 100 méteres gyorsuszó bajnoksága. Bajnok: Bárány István (MESE) 1 p. 1.4 mp. (Országos rekord!) 2. Gáborffy 1 p. 2.4 mp. 3. Szigriz (MESE) 1 p. 5 mp. Magyar és Padou (francia) helyezetlen.

IV. Magyarország 1925. évi 100 méteres melluszó bajnoksága (Demján Oszkár-émlékverseny). Bajnok: Jung Frigyes (NSC) 1 p. 20.4 mp. 2. Barta I. (III. ker. TVE) 1 p. 23.4 mp. 3. Hegedűs 1 p. 27.4 mp.

V. Magyarország 1925. évi 100 méteres hölgy hátuszó bajnoksága: 1. Melegh Ilonka (III. ker. KISOSZ) 1 p. 39 mp. A győztes a standardot (1 p. 25 mp.) nem érte el. 2. Sipos Manci (NSC).

VI. 400 méteres gyorsuszás, II. osztály: 1. Páhok István (MTK) 5 p. 43 mp. 2. Fehér (JÖSSZE) 5 p. 47.4 mp. 3. Szabó (VAC) 5 p. 54.2 mp.

VII. 100 méteres hátuszás, ifjúsági nyílt: 1. Hindy Endre (OTE) 1 p. 33.4 mp. 2. Friedmann (FTC) 1 p. 34.6 mp. 3. Tóth (OTE) 1 p. 38.2 mp.

VIII. Műugrás Budapest székesfőváros nagydíjért: 1. R. Weil (CN Strassburg) 77.7 ponttal. 2. Nagy Károly (FTC) 75.7 ponttal.

IX. Magyarország 1925. évi 100 méteres hátuszó bajnoksága. Bajnok: Bartha Károly (NSC) 1 p. 15.8 mp. 2. Bitskey A. (MESE) 1 p. 16.2 mp. 3. Klausz (MTK) 1 p. 20.4 mp.

X. 100 méteres gyorsuszás, ifjúsági nyílt: 1. Kelen Endre (ETE) 1 p. 14.8 mp. 2. Hindy (OTE) 1 p. 15 mp. 3. Friedmann (FTC) 1 p. 19.8 mp.

XI. 33¹/₃ méteres gyermek (nyílt) hátuszás: 1. Bozsjárácz M. (MUE) 26 mp. 2. Mátyásy (Esztergom) 28.4 mp. 3. Kánási (OTE) 28.6 mp.

XII. 4x100 méteres gyorsuszó staféta, I. osztály: 1. III. ker. TVE csapata (Homonnay II., Bruk, Czele, Holba) 4 p. 34.4 mp.

XIII. Magyarország 1925. évi 100 méteres hölgy melluszó bajnoksága: 1. Molnár Ella (Bajai SE) 1 p. 37 mp. A győztes a bajnoki standardot nem érte el. 2. Vermes Edith (Esztergom) 1 p. 39 mp. 3. Stieber Lotti (MAC) 1 p. 41.8 mp.

G. L.

Súlyos vereség érte a „világbajnok” francia vízipóló-gárdát

Magyarország—Franciaország 7:2 (1:0) — A franciák a Marseillaise hangjai mellett szálltak vízbe

(A Reggel tudósítójától.) A MUSZ bajnoki viadalának keretén belül dönt el az első magyar-francia vízipóló-mérkőzés, amely

a magyar színek fényes diadalával végződött.

A szenzációsan ígérkező viaskodásra eljött József Ferenc dr. kir. herceg is, akinek a társaságában foglalt helyet gróf Andrássy Géza és de Carbonel Francois, a francia köztársaság budapesti követe.

A mérkőzés előtt egy ócska zenekar a „Marseillaise”-t játszott, amelyet a közönség állva, a francia vízipóló-játékosok pedig idegesen feszengve hallgattak. Háromszoros éljen! és háromszoros hip-hip-hurrah! után a magyar „Himnusz” akkordjai is fölhangzottak, majd A. Detakay beiga bíró vezetésével elkezdődött a nagy párharc, amelyben a küzdő felek a következő fölállásban szerepeltek:

Magyarország: Barta (III. ker. TVE) — Fazekas (FTC), Ivády (MAC) — Keserű II. (FTC) — Wenk (FTC), Keserű I. (III. ker. TVE), Homonnay II. (III. ker. TVE).

Franciaország: Zurfluch (Libellule) — Perol (Club Nageurs de la Seine), Fibbe (Pupilles des Neptune de Tourcaing) — Padou (Cl. de N. T.) — Gruaz (Sporting Club Universitaire de France), Demette (Tourcaing), Mayand (Libellule).

A küzdelem lefolyása:

Rögtön a magyarok lépnek föl támadóan és bár a francia védelem nagyszerűen működik, egyik lövés a másik után vágódik a franciák kapujára, amelyet Zurfluch szenzációsan véd. A folyton megújuló magyar támadások ellen a franciák többször szabálytalanul védekeznek, de a kitűnő bíró semmit sem hagy megtorlatlanul, sőt a 4. percben a túlerősen harsoló Wenket ki is állítja. Megelőzően Keserű vilk harszóval, egy francia könyökével úgy a homlokába csapott, hogy a vér azonnal elöntötte az arcát.

A franciák szép kombinációs játék után több góhelyzetbe jutnak, ennek ellenére az 5 percben

Homonnay II. váratlanul belövi a vezető gólt (1:0).

Óriási éljenezés reszketteti meg a levegőt, ami a Wenkkel újból megerősödött magyar csapatra nagyszerű hatással van. Támadást támadásra halmoznak, de különösen a kitűnő Padou miatt az első félidőben további eredményt nem tudnak elérni.

A szünetben Fazekas, a magyar csapat egyik erőssége, munkatársunknak ezeket mondta:

— Ugy érzem, hogy nagyon megverjük a franciákat, mert nem fogják bírni a tempót.

Háromperces pihenő után újból megkezdődött a harc. Már az első pillanatban Homonnay hosszú lövést küld a franciák kapujára, amelyet Keserű I. biztosan a gólaból továbbít 2:0. Félperce múlva Wenk háromra szaporítja a magyar gólok számát: 3:0, kis idő múlva pedig Homonnay II. 4:0-ra szépti az eredményt.

Grand Prix Tourisme Français

1925 július 19

Abszolút győztese

PEUGEOT

harmadik éve

Vezérképviselő:

LANDY ISTVÁN

Országház-tér 9

Garage és mintaterem
Telefon: 200-65

rossz szájízét eltünteti a
Fodormenta **LYSOL** öblögetés
Fertőtleníti! Olcsó!

SAKORVOSI rendelő
vér- és nemibetegek részére.
EZÜST SALVARSAN ÖLTÉS

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. om. 1. Rókusnál szemben

3 havi részletfizetésre végez művészi
szobafestést

Telefon: 105-78
GRALITZER
VII, Erzsébet-körut 44

A váratlan eredményre a franciák heves ellentámadással felelnek, amelynek során Fazekas hibájából egy „négyzetes” büntetődobást Padou a franciák első góljává értékesíti: 4:1. Erre gyilkos tempót diktálnak a magyarok és bár Homonnay II-t kiállítják, Keserű II., majd Keserű I. 6:1-re növelik a gólarányt. Újabb kiállítás után a franciák lönek gólt: 6:2, de Homonnay passzából Keserű II. 7:2-re emeli a gólok számát. Pár pillanat múlva vége a nagyszerű küzdelemnek, amelyben különösen Homonnay II. és a franciák büszkesége, Padou, voltak a legkiválóbbak.

Fájdalmas vereséget szenvedtek atlétáink Bécsben

Az „öt nemzet” versenyében a németek megelőztek bennünket

(A Reggel bécsi tudósítójának telefonjelentése.) Amely nagy volt az öröm szombat este, hogy a bécsi „öt nemzet” versenyében a magyarok vezetnek, olyan nagy csalódást és elkeseredést keltett, hogy a viadal második napján

a németek nemcsak beérték bennünket, de jelentős pontdifferenciával meg is előztek

Vasárnapi eredmények:

I. 100 méteres síkfutás: 1. Büchler (német) 10.7 mp. 2. Müller. 3. Gerő. — II. Magasurgrás: 1. Gáspár 186 cm. 2. Orbán. — III. 4x100 méteres staféta: 1. Magyarország 43.5 mp. 2. Ausztria. — IV. 110 méteres gátfutás: 1. Trossbach (német) 15 mp. 2. Ganders. 3. Muskát. — V. 400 méteres síkfutás: 1. Peltzer (német) 48.9 mp. 2. Gerz. 3. Vykopill. 4. Barsi. 5. Juhász. — VI. 5000 méteres síkfutás: 1. Walter (német) 15 p. 48 mp. 2. Brunen. 3. Diekmann. 4. Grossz. — VII. Diszkoszvetés: 1. dr. Görög (esek) 4140 cm. 2. Somfai 4135 cm. 3. Hofmeister. 4. Egri. VIII. Távolugrás: 1. Somfai 707 cm. 2. Bakó 698 cm. — IX. Olimpiai staféta: 1. Németország 3 p. 18 mp. 2. Magyarország. 3. Csehország. 4. Ausztria. 5. Jugoszlávia. Végeredményben tehát 1. Németország 69 ponttal. 2. Magyarország 65.5 ponttal. 3. Csehország 38.5 ponttal. 4. Ausztria 15 ponttal. 5. Jugoszlávia 7 ponttal.

Vadas István, a griffmadaras atléták kitűnő trénera, a lesújtó vereségről munkatársunknak a következőket mondta:

— Sprintereinknek és négyeszeinknek a esődje egyenesen kiábrándító. Miattuk veszett el a verseny.

Inedens volt a kerékpárosok sprintbajnokságában. (Eigner a bajnok.) Az újpesti Stadionban vasárnap dönt el Magyarország 1000 méteres flejerbajnoksága, amelynek első előfutámban a győztes Uhercezkyné klubtársa, Ságby, olyan fölülöngően „falazott”, hogy emiatt kizárták a további futamokból. Erre a közönség erősen zajongani kezdett, sőt amikor megtudta, hogy Uhercezkyné „kiszállt” a további versenyzésből, kinos jelenetek játszódtak le a tribünön. Végeredményben Eigner (FTC) lett a sprintbajnok, aki a második és harmadik futamot Bartos előt megverte. — A szeniorbajnokságban Barath Odön diadalmaszkodott.

A Balaton Yacht Club új klubházát avatták föl vasárnap Balatonalmádiban, ahol ez alkalommal vitorlásversenyt is rendezett a BYC. Délután a vendégek részére sétarüplés volt a Balaton fölött, este pedig táncestély zárta be a nívós programot. Az új klubház gróf Jankevich-Bésán Endre elnök munkásságának köszönhető.

Még csak ezen a héten vehet szerencsejegyet 2000 koronáért az összes dohánytőzsdékben. Központi árusítás: a „Stop”-nál (Nádor-utca 24. Telefon: 57-62). Augusztus 2-án szenzációs értéktárgyak kerülnek kiosztásra.

Megyeri versenyek

Szépszámu közönség előtt, kellemes időben folytak le a vasárnapi versenyek. Az érdekes küzdelmekben a legjobban fogadott lovak győztek. A III. futamban Csuta lovászgyerek lebukott Rugósról, azonban semmi baja nem történt.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Nosza (2r) Csató. 2. Jenő (4) Direr. 3. Remazuri (2) Patzák. Fm.: Baritas, Forgószél. 1²/₂h, 1¹/₂h. Tot. 10:14, 12, 15. II. futam: 1. Utmutató (p) Kovács L. 2. My Pet (2¹/₂) Gutai. 3. Damokles (6) Singer. Fm.: Nephizs, Párkány, Wood, Fejh. 1h. Tot.: 10:20, 12, 14. III. futam: 1. Violetta (7:10r) Csató. 2. Bodros (8) Kiszivát. 3. Mit szől Hozzát (2) Selmecey. Fm.: Rugós, Fortély. 3h, nyh. Tot.: 10:17, 14, 34. IV. futam: 1. Marilla (3) Szenté. 2. Felkelő (2) Kovács L. 3. Szivtelen (10) Kacziány. Fm.: Embona, Almom, Mausika, Boglyas, Cserkésző, Nyh. 3¹/₂h. Tot.: 10:43, 19, 16, 34. V. futam: 1. Xerxes (8:10r) Gimpl. 2. Paul (p) Patzák. 3. Petite (6) Selmecey. 1h, rossz 3-ik. Tot.: 10:15. VI. futam: 1. Dsungel (p) Singer. 2. Fedros (2¹/₂) Gutai. 3. Blondian (3) Blasek J. Fm.: Elopement, Marmara, Blockhead, Fenegyerek II.

KERTÉSZ ANTAL

cipőszenzációja

VII, Rákóczi-ut 64 és VII, István-ut 10

Üzletemben tulhalmozott készlet miatt elsőrangú sajtőkészítésű cipőmet eddig nem létező

olcsó árban

bocsátom t. vevőim rendelkezésére

Gyermekcipők, szandálók minden színben 50.000 K-tól
Női cipők minden színben és minőségben .. 150.000 K-tól
Férficipők minden színben és minőségben .. 200.000 K-tól

Bauerné Kiss Erzsébet

Leánynevelő Otthona

VIII, Népszínház-utca 22, III. 8.

Elvállal elemi, közép- vagy továbbképzőiskolába járó uri leánykakat bennlakásra, esetleg bejárónak. Német, francia társalgás, zene, tánc, torna, korrepetálás, kézimunka stb. Megbeszélések augusztus 15-től délelőtt 11-1 óráig. Prospektust küldünk.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4
Műszaki igazgató: Deutsch D.